

Námestovčan

február 2023

číslo 1

dvojmesačník

ročník XIII

DEMOGRAFICKÁ ŠTATISTIKA

Nič nové, obyvateľov mesta dlhodobo ubúda

Námestovo má k 31. decembru 2022 7 511 obyvateľov. Ich počet už desaťročné takmer každoročne klesá, za ostatných päť rokov poklesol o 297 a medziročne o 87 obyvateľov. V meste žije aktuálne viac žien (3801) ako mužov (3710). Z celkového počtu obyvateľov žije v Námestove takmer 18 percent seniorov nad 64 rokov (1340, vlni 1299) a aj medzi seniormi je viac žien (803) ako mužov (537). O tom, že Námestovo mierne starne, svedčí aj fakt, že počet detí do 15 rokov – 1294 (vlni 1398) je nižší ako počet seniorov. Za minulý rok sa narodilo 90 detí (v roku 2021 bolo 104 pôrodov). Novonarodení chlapci prevažujú nad dievčatami: 51 chlapcov a 39 dievčat prišlo na svet v priebehu roka 2022. Prvé narodené dieťa v tomto roku bol Pavol.

Na pôde mesta vzniklo 77 nových manželstiev (vlni 92 párov), z ktorých aspoň jeden zo snúbencov mal trvalý pobyt v Námestove.

Z tej smutnejšej štatistiky: vlni zomrelo 74 občanov (o 10 viac ako v predošlom roku), z nich bolo 46 mužov a 28 žien.

Do mesta sa prisťahovalo 75 obyvateľov, z trvalého pobytu sa odhlásilo viac ako dvakrát toľko – 178 obyvateľov. Úbytok obyvateľstva v Námestove pokračuje, s malou výnimkou v roku 2018, už viac ako desaťrošie. (r)

O školách cez INEKO

INEKO – Inštitút pre ekonomické a sociálne otázky, mimovládna nezisková organizácia – zverejnil hodnotenie škôl za rok 2023, podľa ktorého sa v rebríčku základných škôl námestovské základné školy umiestnili, čo do počtu získaných bodov, takto: Cirkevná ZŠ sv. Gorazda 6,9 bodov, ZŠ Slnčná 6,5 b, ZŠ Komenského 6,0 b.

O spôsobe hodnotenia i umiestnení ďalších námestovských stredných škôl sa dozviete na webe: ineko.sk (r)

Chýba vám kalendár 2023?

Mestský úrad oznamuje občanom, že mu zostalo niekoľko kusov stolových kalendárov na rok 2023. Ak má o kalendár niekto záujem, alebo mu nebol doručený, môže si ho vyžiadať na sekretariáte primátora mesta. Informácie dostanete na telefónnom čísle 043 5504711.

(MR)

Z Altisu k prezidentke

Svoje famózne kúsky s hokejkou, ktorá bola súčasťou daru pre prezidentku, predviedla Nela Lopušánová.

Foto: Marián GARAJ, KP SR

Úspešné slovenské hokejistky do 16 rokov sa koncom januára z Talianska vrátili so striebornými medailami z Európskeho olympijského festivalu mládeže 2023 – EYOF 2023. Slovenky sa stali víťazkami základnej skupiny, v ktorej porazili Fínky i Rakúšanky, tesne nestačili na Švajčiarky. Vo finálovom boji o zlato podľahli českým hokejistkám. Úspešné re-

prezentantky SR, spolu s realizačným tímom, prijala v piatok 17. februára 2023 v Prezidentskom paláci prezidentka SR Zuzana Čaputová. A prečo o tom píšeme v mestských novinách? Jedna z najmladších spomedzi úspešného hokejového kolektívu, len 14-ročná Mariana Sumegová - na fotografii vľavo od prezidentky - je totiž Námestovčanka. Jej raketovému štartu

do hokejovej reprezentácie na samom začiatku predchádzali povzbudzovania mladšieho brata počas hokejových zápasov na Altise. Na ľade s hokejkou to skúsila aj ona a...

Viac o tomto mimoriadne úspešnom príbehu žiačky ZŠ Komenského v Námestove v rozhovore na 12. strane.

Andrej STAŠINIÁK

Človek je veľký pán, počasie ešte väčší

Pracovníci technických služieb odpratávali sneh z chodníkov za pomoci frézovacej techniky a nákladniakov.

Foto: (msú)

Prežívame zimné obdobie. Skôr narodení na pravé zimy, dlhotrvajúce a s bohatou snehovou nádielkou už len spomínajú. Tí mladší poznajú zimy miernejšie a s veľkými teplotnými rozdielmi. Na začiatku tohto mesiaca pani zima ukázala svoju tvár. Pre športovcov zimného lyžovania, milovníkov prírody radosť, ostatným plnú starosť, vyústila do mimoriadneho stavu. Taký prídel snehu za krátke časové obdobie si nepamätáme. Mestský krízový štáb v koordinácii s Okresným úradom v Námestove prostredníctvom Technických služieb v Námestove zabezpečoval zjazdnosť miestnych komunikácií. Od hlavných ťahov spájajúcich dôležité objekty zabezpečujúce zdravie, bezpečnosť a zásobovanie mesta až po odľahlé ulice. Zastavanosť mesta nie je historicky pre zimnú údržbu priaznivá. Medzi cestami a chodníkmi

nie je žiadny priestor, niektoré ulice sú dokonca bez chodníkov. Následne sa čistili prevažne v noci pešie komunikácie a parkoviská. V najfrekvencovanejších miestach došlo k odvozu bielej periny. Všetci máme o skúsenosť viac a pevne verím, že „bielu prekážku“ spolu zvládneme. Človek je veľký pán, ale počasie ešte väčší. Tak ako nám vie skomplikovať život, tak nám ho dokáže aj uľahčiť. Otepelním snehová prikrývka ubúda. Z bielych komunikácií sa stávajú čierne.

V zastúpení mesta Námestova ďakujem všetkým spoluobčanom za trpezlivosť a pochopenie pri odstraňovaní snehu počas tejto kalami ty. Dvojnásobná vďaka patrí jednotlivcom, ktorí vypomáhali osobne a v neposlednom rade pracovníkom Technických služieb v Námestove.

Ján KADERA primátor

Rokovanie zastupiteľstva prebehlo v sviežom tempe

Dve a pol hodiny a pár minút navyše stačilo poslancom, aby prerokovali desať bodov programu prvého riadneho zasadnutia mestského parlamentu v tomto roku. A to aj napriek tomu, že veľký časový priestor na vyjadrenie dostal aj „anonym“, mladý muž s čiapkou na hlave, žuvačkou v ústach a „notami“ napísanými evidentne inou osobou, ktorý sa aj napriek viacerým výzvam odmietol predstaviť... Od neho sme

sa ale okrem kritiky predstaviteľov mesta a mestského športového klubu nedozvedeli nič.

Ale poďme po poriadku. Cieľom (staro)nového vedenia mesta je získať čo najviac prostriedkov, peňazí, z cudzích zdrojov a vďaka nim zrealizovať plánované zámery. V programe rokovania boli dva najdôležitejšie body, zaradené hneď na úvod rokovania.

Prvým bolo schválenie žiadosti o získanie nená-

vratného finančného príspevku na vypracovanie dodatku územného plánu (ÚP). Ten nie je lacný, no nevyhnutný minimálne na to, aby sa po skončení pozemkových úprav vôbec mohlo na Vojenskom začať stavať. V súčasnosti sú navrhované komunikácie v rozpore s platným ÚP a stavebný úrad preto nemôže vydávať stavebné povolenia. Ale okrem Vojenského evidujeme ešte množstvo ďalších pripomienok a požiadaviek občanov na jeho zmeny a doplnky.

Druhým bodom bolo schválenie žiadosti o získanie nenávratného finančného príspevku na modernizáciu atletického ihriska v areáli MŠK. Ide pred-

všetkým o vybudovanie novej tartanovej bežeckej dráhy okolo futbalovej hracej plochy, ale aj o ďalšie cvičiská na atletické disciplíny, vrátane nového osvetlenia týchto priestorov. Predpokladaná výška investície je vyčíslená na cca 900 tisíc eur, z toho by malo byť vykrytých 70% z cudzích zdrojov, spolufinancovanie mesta tridsiatimi percentami predstavuje sumu 270 tisíc eur.

Ďalšie dva body rokovania priamo súviseli s týmito predchádzajúcimi, pretože bolo potrebné upraviť rozpočet a schváliť nájom pozemku pod bežeckú dráhu a ostatné cvičiská. Pozemok totiž patrí MŠK. Športový klub pristúpil na podmien-

Pohľad do rokovacej sály.

Zdroj foto: Youtube (sž)

Pridáte sa k tvorcom Námestovčana?

Noviny Námestovčan sú, na rozdiel od mnohých sociálnych sietí, viditeľnou tribúnou, na ktorú sa môže postaviť každý, kto chce a má čo povedať ostatným. V týchto dňoch je to už presne 12 rokov, odkedy sa skupina poslancov okolo Jána Kozoňa rozhodla založiť tieto noviny a poslanci, spolu s vtedajším vedením mesta, tým istým ako dnes, túto iniciatívu privítali, podporili a schválili.

Celé to vyše desaťrocie slúži táto pomyselná tribúna, z ktorej hlas prichádza priamo do námestovských domovov, ako sprostredkovateľ informácií medzi občanmi. Používajú ju predstavitelia samosprávy, školy, pracovníci kultúry, sporadicky športovci, ale aj občania, ktorí chcú niečo dôležité či zaujímavé povedať ostatným. Redakčná rada a redakcia prácu na príprave každého vydania novin organizujú tak, aby práve najprv občania, pre ktorých mesto tieto noviny vydáva – mali možnosť využiť priestor novinových strán na vzájomnú informovanosť. Noviny vždy prinášajú informácie o ďalšom vydaní a termíne uzávierky a tak o možnosť zapojiť sa do vzájomnej informovanosti sa z nich dozvedá každý občan. Nie každý má však v sebe tú danosť napísať informáciu/článok zo svojho okolia a pod. Preto majú noviny spomínaný riadiaco-výkonný orgán – redakčnú radu, v ktorej sú, podľa štatútu novin, popri zástupcoch poslancov, pracovníkov mestského úradu, redakcie aj zástupcovia verejnosti. Tí, ktorí o to prejavujú záujem, majú byť spojovacím mostom medzi novinami a ľuďmi žijúcimi na sídliskách, rôznych organizáciách, spoločenstvách... Zloženie redakčnej rady sa

mení vždy po komunálnych voľbách a v tomto momente je práve ten čas, kedy sa aj vy môžete prihlásiť do spolupráce s redakčnou radou.

Vážení Námestovčania, veríme, že si želáte, aby noviny Námestovčan boli bohatšie aj o témy zo života, ktoré sa dotýkajú aj vás a vášho okolia a chcete byť tomu nápomocní. Ak máte k novinám a samotnej informovanosti „rovný“ vzťah, že dokážete vyjadriť, popísať veci – pravdivo, bez invektív, „k veci“ – tak na vás čakáme v novokreovanej redakčnej rade. Mestské zastupiteľstvo v piatok schválilo do RR – zatiaľ – troch zástupcov poslancov, dvoch zástupcov mestského úradu a zástupcu redakcie. Ďalšie miesta v redakčnej rade čakajú na vás, noviny Námestovčan čakajú na vás a vaše podnety či príspevky.

Svoj záujem o prácu v redakčnej rade nám oznámte v redakcii na e-mail lajmonpress@gmail.com, alebo na e-mail MsÚ prednosta@namestovo.sk do 15. marca 2023.

MsZ zatiaľ do Redakčnej rady novin Námestovčan zvolilo Milana Rentku a Ivana Veljačika (za MsÚ), Máriu Vojtašákovú, Lukáša Kubíka, Andreja Stašiniaka (za poslancov) a Annu Lajmonovú (za redakciu).

Redakcia

Dobrovoľní hasiči v akcii

U hasičov sme zvyknutí, že vodu používajú na hasenie a pri požari ju striekajú na budovy a do budov. Sú však situácie aj opačné, keď hasiči vodu nestriekajú, ale naopak, prebytočnú odčerpávajú.

Týždeň po snehovej kalamite nás „navštívila“ ďalšia kalamita vo forme výrazného

oteplenia, topenia snehu a výdatných zrážok, tentokrát vo forme dažďa. V mnohých domoch a bytovkách sa nadmerné množstvo vody dostalo do suterénov, a preto sa občania obrátili s prosbou o pomoc na našich dobrovoľných hasičov. Tí neváhali, zobrali so sebou potrebnú techniku

a ľuďom ochotne pomohli. Vďaka im oficiálne vyjadril aj primátor mesta a poslanci mestského zastupiteľstva na ostatnom rokovaní.

(MR)

Dobrovoľní hasiči zasahovali aj v noci – na štátnej ceste pod Svätým Jánom. Foto: DHZ

V bytovke na Bernolákovej ulici...

ky prenájmu a sám navrhol rok predniesla hlavná kontrolórka, čo poslanci zobrali na vedomie.

Poslanci tiež schválili členov komisie pre cestovný ruch, nových členov redakčnej rady našich novin a delegovali zástupcov mesta do rád škôl a školských zariadení.

Body interpelácie a rôzne sa zaoberali rozoberaním riešenia kalamitnej situácie v súvislosti s nevidanou snehovou nádielkou v predchádzajúcich dňoch. Podľa tam veľa kritických slov, ale aj poďakovanie všetkým, ktorí nekritizovali, ale aktívne sa podieľali na odstraňovaní vzniknutej situácie. Poďakovanie zaznelo aj na činnosť dobrovoľných hasičov, ktorí pomáhali pri odstraňovaní zaplavených pivníc a suterénov budov po následnom výraznom oteplení a silnom daždi.

Môžeme skonštatovať, že rokovanie zastupiteľstva sa nieslo v pracovnom a pokojnom duchu a všetky predložené návrhy poslanci schválili.

Milan RENTKA
prednosta MsÚ

Od jari budeme jazdiť „po starom“ - obojsmerne

Mesto Námestovo na jeseň minulého roka zjednosmernilo ulice Mieru, Hattalova, Bernolákova a Ružová. Zmena sa dotkla aj ulice Miestneho priemyslu, ktorá sa v križovatke s Hattalovou ulicou stala hlavnou cestou.

Po komunálnych voľbách došlo k zmene štatutára mesta a takisto k zmene poslaneckého klubu MsZ Námestovo, ktorého poslanci na zasadnutí MsZ Námestovo 19. decembra 2022 prijali uznesenie č. 158/2022, ktoré hovorí, že Mestské zastupiteľstvo v Námestove v plnom rozsahu ruší Zjednosmerenie dopravy a navrhuje usporiadanie dopravnej infraštruktúry v zmysle návrhov Územného generelu riešiť po dokončení výstavby v oblasti Vojenské, Nábřežie a Čerchle.

Mestský úrad Námestovo následne požiadal Okresné riaditeľstvo policajného zbo-

ru, Okresný dopravný inšpektorát (ODI) v Dolnom Kubíne o zmenu organizácie dopravy na spomínaných uliciach, a teda vrátenie dopravného usporiadania do stavu pred zjednosmerením. ODI požiadavku mesta vyhovel, s tým,

aby mesto o uvedenej zmene organizácie dopravy informovalo obyvateľov v čo najvyššej možnej miere.

Mestský úrad plánuje vrátenie dopravného usporiadania do stavu pred zjednosmerením na uliciach Mieru, Hat-

talova, Bernolákova, Ružová a Miestneho priemyslu v jar-ných mesiacoch tohto roka. O presnom termíne budeme občanov a vodičov včas informovať prostredníctvom sociálnych médií.

Jozef TRNOVEC

Križovatka ulíc Miestneho priemyslu a Hattalova.

Foto: (msú)

TERMÍN ĎALŠIEHO VYDANIA MESTSKÝCH NOVÍN

NÁMESTOVČAN

3. APRÍLA 2023

UZÁVIERKA 21. MARCA 2023

Kontakty: Redakcia, tel. 0911 920 010

e-mail: lajmonpress@gmail.com

Námestovčan

– noviny občanov Námestova • VYDÁVA – Mesto Námestovo, Ul. Cyrila a Metoda 329/6, 029 01 Námestovo, IČO: 00 314 676 • VYCHÁDZA ako dvojmesačník

• REDAKČNÁ RADA: členovia: Ing. Milan Rentka, Mgr. Ivan Veljačík, Mgr. Mária Vojtašáková DiS. art., Ing. arch. Lukáš Kubík, Ing. Andrej Stašiniak,

PhDr. Anna Lajmonová - editorka • SADZBA A GRAFIKA – Anton Lajmon • TLAČ – Petit Press, a.s. • DISTRIBÚCIA – do každej domácnosti v Námestove

• KONTAKTY: na vydavateľa – prednosta@namestovo.sk, tel. 043/550 47 03, 0904 669 831, na redakciu – lajmonpress@gmail.com, tel. 0911 920 010 • NEPREDAJNÉ • EVIDENČNÉ ČÍSLO -

EV 4388/11, ISSN 1339-1003 • AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ • Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie obsahu novin možné len so súhlasom vydavateľa • Dátum vydania - 24. 2. 2023

Mesto musí vlastniť školskú infraštruktúru

Jednou zo základných povinností mesta je zabezpečiť pre svojich občanov, presnejšie pre deti, predškolskú výchovu a základné vzdelávanie. Musí mať dostatočnú kapacitu v materských školách, dostatok tried a špeciálnych učební v základných školách. K tomu je potrebná ďalšia infraštruktúra ako telocvičňa, jedálne, vonkajšie ihriská a športoviská a iné priestranstvá v areáloch škôl a materských škôlok.

toho ideme rekonštruovať a zväčšiť priestory školskej jedálne na Komenského ulici, ktorá zabezpečuje stravu pre obidve základné školy, vrátane materskej školy.

Iná otázka je, kto bude tieto zariadenia prevádzkovať a za akých podmienok. Okrem mesta to môže byť cirkev, alebo aj iné, napríklad súkromné subjekty. Rozdiel však spočíva v tom, že kým cirkev a súkromníci tieto zariadenia pre-

Ilustračná fotografia, ZŠ Slnecná.

Foto: (msú)

Mesto sa snaží neustále podmienky v školách a škôlkach zlepšovať. Aj tento rok sa ide nadstavovať jeden blok materskej školy na Brehoch, čím pribudne ďalšia trieda. Okrem

vádzkovať môžu, mesto musí, alebo presnejšie povedané, je za prevádzkovanie zodpovedné. Preto je nevyhnutné, aby malo vo svojom vlastníctve takú školskú infraštruktúru,

Lepšiu budúcnosť mesta tvoríme už dnes!

Naše mesto stojí pred obrovskými výzvami a je len na nás, či tieto príležitosti dokážeme pretaviť v lepšiu budúcnosť Námestova. Tú si každý predstavuje po svojom, takže vám ešte raz pripomeniem moje priority, ktoré vychádzajú z mojej profesie, boli súčasťou môjho volebného programu na základe, ktorého ste ma podporili vo voľbách, a preto ich budem striktné dodržiavať. Efektívny územný rozvoj, kultúra a vzdelávanie budúcich generácií sú hlavným predmetom mojej práce ako poslanca, člena komisie výstavby, kultúry a vzdelávania i delegáta školských rád ZUŠ I. Kolčáka a CVČ Maják.

Základné smerovanie mesta na najbližšie roky sme nastavili v rozpočte, ktorý sme schválili na konci minulého roka. Obrovská investícia smeruje do vzdelávania detí: viac ako 1,2 milióna eur na modernizáciu priestorov ZŠ Brehy pre mestskú ZUŠ, rozšírenie MŠ Brehy a hygienicky nevyhovujúce priestory jedálne pri CZŠ, ZŠ a MŠ Komenského. V stavebnej komisii usilovne pracujeme na tom, aby sme tieto peniaze dokázali znásobiť z mimorozpočtových zdrojov. Preto sme odporučili projekt modernizácie ZUŠ Brehy presunúť a čakať na dotačnú výzvu, ktorá by mala byť vyhlásená tento rok. Tým by sme mohli ušetriť z rozpočtového balíka viac ako 400 000 eur, ktoré chceme ponechať v oblasti vzdelávania a telovýchovy. V prípade úspešnosti projektu Atletického areálu vybudujeme na štadióne nové moderné športovisko za milión eur, pričom by nás to stálo len tretinu tejto ceny. Zvyšné peniaze budú pripravené ako spoluúčasť pri budovaní ZUŠ. Týmto postupom môžeme za rovnakú sumu výrazne podporiť umeleckú aj športovú výchovu našich detí a to je skvelé.

Poslanci jednohlasne podporili môj návrh na navýšenie rozpočtu pre kultúrne podujatia o 17 000 eur. Dlhodobé absolútne nedostatočné financovanie kultúry sme síce zvýšili na

3,5 násobok, ale naďalej zostávame za inými mestami. V komisii vzdelávania a kultúry budeme ďalej riešiť stratégiu podpory kultúrnych podujatí zriaďovanej i nezávislej kultúry, ktoré poskytujú občanom skvelú službu a zviditeľňujú naše mesto po celej krajine. Do športu poputuje o 19 000 eur viac ako v minulosti, prostredníctvom navýšených dotácií pre oba športové kluby TJ Oravan a MŠK, ktorému sme zároveň odovzdali do užívania nové ihrisko s umelou trávou.

Dom kultúry v Námestove v posledných rokoch získava celoslovenský ohlas a jeho návštevnosť láme rekordy. Havarijný stav tejto budovy však ani zďaleka nezodpovedá kvalite kultúrneho programu, ktorý sa odohráva v jeho priestoroch. Na projektovú dokumentáciu rekonštrukcie domu kultúry sme vyčlenili 50 000 eur, pretože riešenie jeho kritickej situácie je plne v kompetencii mesta. Na rozdiel od mosta a polikliniky, kde musíme naďalej trezlivito a sebedovome komunikovať s VÚC o nevyhnutnosti riešenia neprijateľného stavu týchto objektov. Na pokračovanie transformácie Nábřežia na plnohodnotnú mestskú časť sme vyčlenili 40 000 eur. Štúdia, ktorú poslancom predstavili špičkoví slovenskí architekti z ateliéru Between, je tesne pred dokončením a jej prínos

Milan Rentka

ktorá postačuje pre všetky deti, bývajúce v meste a v našom prípade aj pre deti piateho až deviateho ročníka základnej školy zo susednej obce Vavrečka, s ktorou tvoríme jeden školský obvod. Mesto preto nesmie v žiadnom prípade previesť tento majetok inému subjektu bez toho, aby malo vybudovanú dostatočnú náhradu. To však vôbec neznamená, že školy v Námestove bude prevádzkovať výlučne mesto. Práve naopak, aj v systéme vzdelávania určitá forma konkurencie nie je vôbec na škodu.

Milan RENTKA
prednosta

Lukáš Kubík

pre námestovské Nábřežie je ohromný. Bude len na nás, aby sme nezačínali od nuly, ale naviazali na kvalitne pripravené štúdie, do ktorých mesto v posledných rokoch investovalo desiatky tisíc eur.

Ak si prajeme Námestovo ako kvalitné mesto, v ktorom sa dá komfortne žiť, musíme dbať na architektonické, estetické a funkčné princípy tretieho tisícročia. Musíme sa odpútať od zmýšľania 90. rokov a začať naplno využívať náš potenciál – ľudský i prírodný. Investujeme do kvalitnej výstavby, vzdelávania a osvetly mládeže a nezbúdajme pritom ani na našich seniorov – na ich právo hodnotného trávenia voľného času, a to skrz kultúru či vzdelávacie aktivity. Je našou povinnosťou budovať mesto na týchto princípoch, pretože len tak zastavíme pokles počtu obyvateľstva a odliv mozgov, ktorý dlhodobo trápi naše mesto. Sústreďme sa na možnosti bývania a pridané hodnoty, podľa ktorých si vyberáme miesto na život. Budujme mesto, ktoré nebude slovenským priemerom, ale unikátom. Máme na to!

Lukáš KUBÍK
poslanec MsZ

Plánované investície posunú naše školy výrazne dopredu

O problémoch škôl v Námestove sa písalo v minulých rokoch mnoho, som nesmierne rád, že okamžite po nástupe do poslaneckých funkcií sme prešli od slov k reálnym činom a pracujeme na ich riešení.

Jednohlasne schválený rozpočet mesta na rok 2023 je prelomový pre mnohé oblasti, ktorým sa v rámci nášho mesta venujeme. Do športu investujeme viac finančných prostriedkov. Celkový balík, ktorý sa vyčlenil na šport, navyšujeme z minuloročných približne 117 000 eur na 136 000 eur a to je správne, pretože každé jedno euro investované do športovania našich detí je správne investované a dvojnásobne sa nám v budúcnosti v rámci mravnej výchovy našich detí vráti. Kultúra je rovnako veľmi dôležitá súčasť fungovania nášho mesta a pod vedením Mgr. Art. Daniely Kubikovej výrazným spôsobom napreduje, čo sa pretavilo do navýšenia finančných prostriedkov na kultúrne podujatia z minuloročných 7000 eur na 24 000 eur. Ako učiteľ, ktorý aktívne pôsobí v Námestove, veľmi citlivo vnímam rozvoj školskej infraštruktúry v školských zariadeniach, ktoré v našom meste pôsobia. Do mestského zastupiteľstva som kandidoval s ambicióznym programom práve v oblasti školstva a teší ma, že hneď po nástupe do funkcie poslancu vnímam obrovskú vôľu mesta, aj ostatných mestských poslancov riešiť dlhotrvajúce problémy našich škôl. V schválenom rozpočte mesta na rok 2023 sú naplánované viaceré investície,

ktoré zásadným spôsobom skvalitnia podmienky v našich školských zariadeniach a posunú ich do 21. storočia:

- **Kompletná rekonštrukcia** a rozšírenie kapacity MŠ Veterná v hodnote 500 000 eur, ktorá je financovaná z mimorozpočtových zdrojov – IROP. Táto rekonštrukcia zásadne zlepší podmienky pre našich najmenších.

- **Rekonštrukcia školskej jedálne** na Ulici Komenského v hodnote viac než 200 000 eur. Momentálne podmienky stravovania sú pre žiakov ZŠ Komenského a CZŠ sv. Gorazda absolútne nevyhovujúce a po dlhých rokoch dôjde konečne k náprave.

- **Vybudovanie nových, moderných priestorov** pre ZUŠ na škole ZŠ Slnecná v hodnote cez 520 000 eur. Základná umelecká škola bola dlhodobo zanedbávaná a konečne sme vyčlenili finančné prostriedky na jej kompletné presídlenie pod jednu strechu.

- **Rovnako sme schválili navýšenie finančných prostriedkov** pre CVČ Maják o 15 000 eur a príspevok na športovú triedu ZŠ Komenského v hodnote 4000 eur.

Už o niekoľko mesiacov budú zverejnené prvé výzvy na čerpanie eurofondov z plánu obnovy, ktoré sa majú týkať práve modernizácie školských zariadení,

Lubomír Jaššo

športovísk a zateplenia verejných budov. Momentálne prebiehajú prvotné rokovania medzi mestom a príslušnými orgánmi na získanie mimorozpočtových dotácií, ktoré by pomohli možno aj s realizáciou spomenutých investičných aktivít a tým by došlo k ušetreniu vlastných finančných prostriedkov, ktoré by mohli byť investované inde, kde sú rovnako potrebné.

Na záver by som chcel poďakovať všetkým kolegom z mestského zastupiteľstva za konštruktívny prístup a spoluprácu pri hľadaní tých správnych riešení, ktoré posunú naše nádherné mesto dopredu. Som presvedčený, že do komunálnej politiky nepatrí politikárčenie a zbytočné verejné hádky, rovnako ako delenie na „vás“ a „nás“ v rámci mestského zastupiteľstva. Aj keď máme na niektoré veci rozdielne pohľady, spája nás jedno – sme všetci poslancami obyvateľov nášho mesta, pre ktorých chceme len to najlepšie. Tak si držme palce, nech nám to vydrží čo najdlhšie!

Lubomír JAŠŠO
poslanec MsZ

Stavebný odpad do nádob na zmesový odpad nepatrí

Technické služby upozorňujú občanov, že stavebný odpad z rôznych prerábok bytov, chát, predajní a podobne do nádob na zmesový komunálny odpad nepatrí. Nielenže to nedovoľuje zákon o odpadoch, ale ani zberové vozidlá nie sú schopné takúto nádobu zodvihnúť a vysypať. Podotýkame, že v prípade, že si vo svojej nehnuteľnosti realizuje stavebné úpravy

občan – fyzická osoba, zodpovedá za nakladanie s týmto odpadom táto osoba. V prípade, že stavebné práce realizuje stavebná firma, za vzniknutý stavebný odpad zodpovedá firma.

Fyzické osoby môžu stavebný odpad odovzdať na zbernom dvore. Firmy na zberný dvor odpady odovzdávať nemôžu. Musia tak urobiť len do zariadenia,

ktoré má na to príslušný súhlas orgánu štátnej správy. V našom regióne môžu firmy, ale aj ostatní stavebníci stavebný odpad odovzdať do zariadenia na zhodnocovanie odpadov, ktoré sa nachádza v areáli spoločnosti MBM-GROUP v Oravskej Jasenici, samozrejme, po dohode so zodpovedným pracovníkom uvedenej spoločnosti.

(MR)

Zberné vozidlo takýto kontajner so stavebným odpadom nezodvihne.

Foto: (ts)

Máme jednu z najnižších cien tepla na Slovensku

Regulované poplatky URSO za distribúciu ju mierne zvýšili

V priebehu minulého roka sa na nás vyrútili rôzne krízy, energetickú nevynímajúc. Jej následkom sú vysoké platby za energie, ktoré sa odrazili vo faktúrach spotrebiteľov. Riaditeľa Bytového podniku Námestovo, s.r.o. sme sa preto opýtali, ako sú na tom, čo sa týka spomínanej ceny za dodávky tepla do domácností a inštitúcií, Námestovčania.

• Je pravda, že mesto Námestovo má najnižšiu cenu plynu spomedzi samospráv na Orave? Ako sa vám to podarilo?

Pravdou je, že Bytový podnik Námestovo, s.r.o. nemá čas ani kapacitu zisťovať cenu zemného plynu (ZP) okolitých obcí a miest, resp. teplární na Orave. Zároveň, táto informácia nie je verejne dostupná, je to obchodné tajomstvo jednotlivých dodávateľov a odberateľov. Občanom mesta Námestovo však môžeme potvrdiť, že Bytový podnik Námestovo určite patrí k tým výrobcam a dodávateľom, ktorí majú schválenú jednu z najnižších cien tepla na slovenskom trhu. Usudzujeme tak podľa informácie Slovenského zväzu výrobcov tepla a verejne dostupných informácií na webe URSO, kde sú zverejnené rozhodnutia a schválené ceny tepla.

• Ako sa vám to teda podarilo?

Na túto otázku je ťažko odpovedať. Energetická kríza sa začala už v roku 2021 po druhej, resp. tretej vlne pandémie Covid 19, len sa o tom výrazne nerozprávalo. Už vtedy to bolo dosť náročné a po vypuknutí vojny na Ukrajine je to podstatne horšie. Každý očakával nižšie ceny na trhu a rozbeh ekonomiky, nastal však opak a ceny začali postupne rásť, nielen v prípade potravín, spotrebného a stavebného materiálu, ale aj energetických komodít (zemný plyn a elektrická energia). V minulosti Bytový podnik Námestovo vždy nakupoval ZP na obdobie jedného roka, pretože v priebehu kalendárneho roka bol minimálny rozdiel medzi najnižšou a najvyššou cenou tejto komodity na burze. Na porovnanie zopár faktov: v roku 2020 bol

rozdiel medzi najnižšou a najvyššou cenou ZP na úrovni 5,3 € za MWh, v roku 2021 to bolo 125 €/MWh a v roku 2022 dokonca až 270 €/MWh. V tomto chaotickom období sa veľmi zle orientuje a ešte horšie nakupuje. Nikto z nás nevie predvídať, ako sa budú ceny ďalej vyvíjať na svetových trhoch. Bytový podnik Námestovo potreboval aj v roku 2021 zrealizovať nákup ZP na obdobie nasledujúceho roka, preto sme sa touto otázkou nákupu intenzívne zaoberali veľmi dlhé obdobie počas roka a nakoniec sme prišli s alternatívou nákupu komodity ZP na dlhšie obdobie. Oslovili sme viac dodávateľov a dali si vypracovať cenové ponuky na

Moderná PK2 kotolňa Bytového podniku Námestovo.

Foto: (bp)

jednoročný kontrakt (na rok 2022), na 2-ročný (rok 2022 a 2023), 3-ročný (na roky 2022 až 2024), až na max. možný 4-ročný kontrakt (roky 2022 až 2025). Po vyhodnotení všetkých cenových ponúk sme sa rozhodli zariskovať a nakúpili sme ZP na štvorročné obdobie (roky 2022-2025). Pri posudzovaní cenových ponúk na dodávku elektrickej energie sme sa rozhodli pre podpísanie kontraktu na dvojročné obdobie (2022 a 2023), pretože spoločnosť má v plá-

Milan Šurin

ne vyrábať svoju elektrickú energiu. Časť vyrobenej komodity použijeme pre vlastnú potrebu a zostatok budeme dodávať do distribučnej siete. Výroba tepla bude s dôrazom na výrobu z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriky a tepla.

• Napriek prezieravému konaniu – objednávke plynu na 4-ročné obdobie – sa platby za teplo pre občanov oproti minulému roku mierne zvýšia. Čo sa pod toto zvýšenie podpísa-

lo a o koľko percent teda budú platby vyššie? V októbrom čísle Námestovčana ste mi položili otázku, ako vidím nadchádzajúcu vykurovaciu sezónu námestovských domácností. Moja odpoveď znela: „Koncom septembra sme na URSO podali nový návrh ceny tepla pre rok 2023, ktorý je takmer totožný so schválenou cenou tepla na rok 2022“. Teraz už vieme povedať, že začiatkom novembra nám URSO doručilo

schválený návrh ceny tepla na rok 2023 v predloženej verzii. V tom období sme ešte nevedeli, v akej výške budú schválené sieťové poplatky za distribúciu ZP a elektrickej energie (tarifa za distribúciu a prenos elektriny, tarifa za prevádzkovanie systému, tarifa za systémové služby, preprava, skladovanie a iné položky, ktoré my nedokážeme ovplyvniť). Regulované poplatky za distribúciu boli schválené regulačným úradom URSO koncom decembra 2022 a platia pre všetky subjekty a odberateľov v rovnakej výške podľa tarify a odobraného množstva. Nové sadzby pre distribúciu sme sa dozvedeli až začiatkom tohto roka a keďže tam bolo dosť výrazné zvýšenie jednotlivých položiek, museli sme opätovne prehodnotiť cenu tepla. Po prepočítaní sme boli nútení podať nový návrh ceny tepla navýšený o 8,1 % oproti pôvodne schválenej cene na rok 2023.

• Bol pri stanovení výšky ceny plynu samosprávam, a konkrétne Námestovu, nejako nápomocný štát?

Ministerstvo hospodárstva SR vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku uplatňovania limitu nárastu schválenej alebo určenej ceny tepla pre koncových odberateľov tepla v bytových objektoch. O dotáciu žiada dodávateľ tepla, ktorého nárast ceny tepla oproti predchádzajúcemu roku 2022 prekročil stanovenú sumu 20 €/MWh a zároveň táto určená cena tepla v jednorozložkovej hodnote max. ceny tepla nemôže presiahnuť 199 eur na MWh vrátane DPH. Naša schválená cena tepla na rok 2023 nepresahuje ani jeden z týchto limitov. Naša spoločnosť ani naši odberatelia preto momentálne nemajú nárok na žiadne dotácie, čiže štát našim občanom v tomto prípade moc, resp. vôbec nepomohol.

Anna LAJMONOVÁ

Na Orave dobre talkshow Jakuba Ptačina zabáva publikum a rozvíja Oravu

V sobotu 18. februára sa už po šiestykrát zaplnila sála Domu Kultúry v Námestove. Takmer 400 divákov sledovalo ďalšiu zo série talkshow rodáka Jakuba Ptačina, ktorý si na Oravu pozýva známych a úspešných ľudí z televízie, športu či biznisu.

začiatky v podnikaní, ich prístup k používaniu technológií pri výchove detí či dôvody, pre ktoré založili iniciatívu „Kto pomôže Slovensku“, so zameraním na pomoc zdravotníckym zariadeniam v začiatkoch pandémie COVID-19. Pred prestávkou sa svojou hrou na gitare a humorným slo-

Foto: Michal GLONEK

Moderátor Ptačina na úvod privítal publikum a predstavil novú detskú knihu s názvom „Voda nad zlato“, ktorá rozpráva príbeh mládeho dievčatka pátrajúceho po tom, prečo zvieratká prestali piť vodu. Knihu vydalo Na Orave dobre o.z. a je písaná v goralčine aj slovenčine. „Pre Oravu je typická vynikajúca voda nielen priamo z kohútikov, ale aj množstvo prírodných prameňov. Často si ich však našim správaním znehodnocujeme a hazardujeme s tým, čo máme najcennejšie. Okrem toho máme na Orave úžasné, unikátne a divoké goralské nárečie, ktoré však pomaly vymiera. Tieto dve témy som sa rozhodol spojiť a povedať deťom jednoduchým detektívnym príbehom, ktorý si môžete prečítať na každej strane v jednom stĺpci po slovensky a v druhom po goralcky. Chceme sa poďakovať Mariánovi Grigeľovi, ktorý zabezpečil preklad do goralčiny a inšpiroval ma jeho goralským slovníkom,“ uviedol autor Jakub Ptačina.

Ako prví hostia sa na pódiu predstavili manželka Šimon a Lucia Šicková, ktorí stoja za jednou z najúspešnejších herných firiem s názvom Pixel Federation. Ich hry hrávajú stovky miliónov ľudí po celom svete. Šickovci popisali náročné

vom predstavil aj pesničkár, drupalista a stand-up komik, Peter „Petiar“ Lachký.

O tom, ako vlastnými rukami meniť svoje okolie sa podelil triatlonista Slavomír Praj, ktorý spolu s kamarátmi vedie športový klub a vybudoval obľúbené otužovacie miesto vo Vavrečke.

Zábavou nešetril známy rádiový a televízny moderátor Milan „Junior“ Zimnýk, ktorý sa predstavil na záver večera. Junior priblížil svoju moderátorskú cestu z Michaloviec do Bratislavy, načrtnul zákulisie tanečnej show Lets Dance a nezabudol spomenúť najvtipnejšie zážitky z jeho moderátorskej kariéry.

Na záver sa organizátori a hostia za potlesku vypredatej sály poďakovali oravskému publiku a partnerom podujatia.

Na Orave dobre talkshow Jakuba Ptačina a priateľov je kultúrne podujatie plné zábavy a inšpirácie. Výťažok vždy putuje na podporu a rozvoj turizmu na Orave. Z predošlých talkshow sa podarilo osadiť knižnú budku či prezlietajúcu kabínku pre otužilcov, podporiť obnovu židovského cintorína a zaplatiť prieskum o turizme na Orave. Organizátorom podujatia je občianske združenie Na Orave dobre o.z. so sídlom v Námestove.

Ivan LUBA

PRÁVNE PORADENSTVO

Neprejednané dedičstvo

Potrebuje právnú radu? Poradí vám JUDr. Adriana Paneková, poslankyňa MsZ v Námestove, ak nám popísaný problém, resp. otázku s právnym problémom zašlete do redakcie novin Námestovčan (aj anonymne) e-mailom na: lajmonpress@gmail.com, alebo priamo JUDr. A. Panekovej na e-mail: adriana.panekova@gmail.com. Radu treba vnímať ako službu čitateľom, takže následne bude zverejnená (bez uvedenia mena zasielateľa). Tu je prvá z nich.

• V roku 1982 nám zomrel otec, dedičské konanie po ňom síce prebehlo, ale keď sme náhodou niečo hľadali v katastru, zistili sme, že na nášho otca sa ešte napísané nejaké ďalšie pozemky. Čo by sme v takomto prípade mohli robiť?

Ak sa po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie o dedičstve skončilo, objaví nejaký ďalší majetok, tak potom môžu dediči resp. ktorýkoľvek z dedičov, podať na príslušný súd návrh na dodatočné konanie o dedičstve. Príslušným súdom je

ten súd, ktorý rozhodoval v pôvodnom dedičskom konaní. K návrhu na dodatočné konanie o dedičstve odporúčam priložiť pôvodné rozhodnutie o dedič-

stve, z ktorého bude jednak preukázané, že pozemky skutočne neboli prejednané v pôvodnom konaní a takisto sa ním preukáže aj okruh dedičov. Je vhodné priložiť aj listy vlastníctva, na ktorých je evidovaný váš otec ako vlastníak predmetných pozemkov. V samotnom návrhu na dodatočné konanie je potrebné uviesť pozemky, ktoré majú byť dodatočne prejednané a označiť dedičov v rozsahu meno, priezvisko, dátum narodenia a pobyt. Následne súd poverí notára, aby vo vašej veci konal a rozhodoval.

Adriana PANEKOVÁ

Kedy začína byť správanie žiaka časovanou bombou?

Žijeme vo veľmi zložitej a neprehľadnej dobe, ktorá na Slovensku očividne napomáha krízu rodiny. Na tento poznatok naozaj netreba žiaden pozorovací talent, stačí sa len vnímaťšie pozrieť na svet

v situácii, keď je už problém rozsiahly. Školy často tlačí čas, strach z medializácie, nerovný boj s agresívnymi rodičmi a koordinovanosť spolupracujúcich inštitúcií. Kedy je ten správny čas poslať die-

„čakania“ a neriešenia situácie sa žiak prejaví a začne sa podieľať na šikanovaní. Vtedy je škola postavená pred situáciu riešiť problém, rodičia obeť tlačia na to, aby to bolo hneď, rodičia agresora bránia

Stráž. Anna Litváková na ZŠ Komenského pri preventívnej aktivite so zameraním na šikanovanie a kyberšikanovanie. Foto: (msp)

okolo seba a určite nám dáte mnohí za pravdu. To, čo deti každodenne zažívajú doma, v škole a pozorujú okolo seba, je v mnohých prípadoch transformované do úzkostí, depresí, napätia, ktoré sa snažia zo seba nejakú dostať. Jednou z foriem „ventilácie ich prepätia“ sa stáva práve agresivita vo forme šikanovania. Teórií a poznatkov o šikanovaní máme naozaj mnoho, ale treba si uvedomiť, že na to neexistuje jednoznačný recept ako v kulinárskych knihách. Už niekoľko desaťročí sa snažíme nájsť na riešenie problému tú správnu ingredienciu, ale je to v mnohých ohľadoch vždy veľmi ťažké, lebo každé dieťa je iné, ako je iná aj komplikovanosť vzniknutého problému.

Problémom je všeobecné nastavenie legislatívy a pomoci

ťa k psychológovi?... Popravde, problémom je aj dostať ho tam, pretože niet často na základe čoho. S rodičmi sa o tom ťažko hovorí, pretože „zatiaľ“ nikomu nič vážne

Positívne je zistenie, ako školy v našom meste vnímajú potrebu prevencie vzniku šikanovania. Nesnažia sa podchytiť šikanovanie svojpomocne, ale vsádzajú na preventívne aktivity prostredníctvom preventívnych z poradní alebo iných inštitúcií... a jednou z nich je aj Mestská polícia Námestovo.

neurobil. A hoci vieme, že správanie žiaka je časovanou bombou, nemáme v mnohých prípadoch žiadne nástroje túto situáciu riešiť. Vo väčšine prípadov po mesiaci, roku

svoje dieťa, na školu vzniká aj tlak s ohlasovacou povinnosťou voči úradom, prípadne polícii.

Mestská polícia Námestovo už dlhé roky spolupracuje so základnými školami pri prevencii šikanovania. Jej aktivity však nespádajú do funkcie informačnej osvetly, ktorá býva v mnohých prípadoch zameraná len na informovanie detí (prípadné strašenie následkami), ale jej cieľom sú hlavne postojové deti, ktoré sú pri prevencii šikanovania úplne kľúčové. Členovia mestskej polície sa snažia v deťoch vzbudiť záujem o svoje okolie, aby si viac všímali žiakov a spolužiakov, pretože takéto ich zodpovedné správanie dokáže pomôcť, dokonca zachrániť život.

Miroslav HAJDUČÍK
náčelník Msp

Bude najvyšší mrakodrap Európy z Námestova?

Jedna z víťazných prác z minulých ročníkov.

Stredná odborná škola technická v Námestove sa zapojila do zaujímavej výzvy – medzinárodnej súťaže o najlepšiu stavbu z vlnitej lepenky. HSF System Modelium 2023 prináša už 15. rok príležitosť pre študentov zmerať si sily a tvorivé schopnosti, tentokrát pri tvor-

be modelov na tému Najvyšší mrakodrap Európy. Najlepší súťažiaci si rozdelia ceny v hodnote 5 300 eur.

Model výškovej budovy musí byť výhradne z vlnitej lepenky, ako ekologického, udržateľného a tvárneho materiálu, pričom musí ukázať aj vnútorné usporiadanie

stavby. Odborná porota bude na súťažných stavbách posudzovať predovšetkým originálny nápad, nevšednú myšlienku, invenciu a moderný prístup.

„Športový alebo hudobný svet má svoje hviezdy. Myslím si, že aj tradičný stavbársky odbor si takéto hviezdy zaslúži. Preto ich chceme nájsť a predstaviť svetu prostredníctvom našej súťaže,“ hovorí k poslaniu a zameraniu súťaže Jan Hasík, riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti HSF System.

Vrcholom súťaže budú dve samostatné národné finálové kolá, ktoré sa uskutočnia na Slovensku a v Česku. Z nich postúpi najlepšia osmička do medzinárodného superfinále v Ostrave. Do súťaže sa prihlásilo celkovo 9 škôl zo Slovenska a 24 škôl z Českej republiky. (r)

ZŠ KOMENSKÉHO

Februárové zážitky

• Niekde lietajú na Valentína amorové šípy, u nás na Základnej škole na Ulici Komenského lietali lopty. Valentín je sviatok všetkých zaľúbených a my sme sa rozhodli v duchu lásky poriadne zapoťiť v telocvični našej školy počas Valentínskeho turnaja vo vybíjaní, ktorý zorganizovali naše pani učiteľky na prvom stupni. Turnajová atmosféra sa niesla v duchu faníme si navzájom, ale aj tak chceme vyhrať. Od tých najmenších až po skúsených „vybíjanistov“, každá trieda sa zapojila celým srdcom. Všetci zúčastnení dostali diplom, dokonca i naši najmenší prváčikovia, ktorí si zasúťažili proti sebe v prehadzovanej.

menej tajné lásky. Počas niekoľkých dní pred Valentínom mohli všetci žiaci odložiť svoj zaľúbený odkaz do vopred pripravenej krabice.

ky žiakom pripravili krásne dopoludnie v duchu karnevalového sprievodu. Už od skorého rána sa naši najmenší prechádzali po škole

Vzťah sa dá vyjadriť aj cez vybíjanú.

Foto: (zš k)

• Kým naši najmenší oddychovali po turnaji, valentínski poslovia z radov školského parlamentu pod vedením pani učiteľky Feldmanovej rozdávali zaľúbené valentín-

• A bolo u nás aj karnevalovo. Na druhý deň, 15. februára sme sa zase všetci na prvom stupni mohli potešiť originalitou našich

ako Wednesday, robot, príšerky, kostry, rozprávkové bytosti. Najkrajšie masky, ktoré vybrať vôbec nebolo ľahké, boli ocenené cenami. Každý odchádzal s malým sladkým potešením, ktoré štedro zabezpečila cukráreň Gerek - ďakujeme jej.

• Pre našich študentov sa snažíme vyplňať čas nielen školskými aktivitami, ale i poškolskými akciami. Tento mesiac sme pre rodičov a žiakov zorganizovali večerné lyžovanie v Krušetnici. Teší nás veľký záujem a ochota rodičov podporiť takéto školské akcie, ktorými radi spestríme našim žiakom dni. Ďakujeme pánom učiteľom telesnej výchovy, Lukášovi Gluščíkovi a Tomášovi Smataníkovi, ktorí i takto motivujú žiakov k láske k športu a pohybovým aktivitám.

Karnevalové masky žiakov boli dokonalé.

Foto: (zš k)

ske odkazy. Naši žiaci mali možnosť valentínskou poštou potešiť svoje tajné i tie

žiačikov, ktorú predviedli skrz svoje dokonalé karnevalové masky. Pani učiteľ-

Oskarový večer

Oficiálny polročný medzník v tomto školskom roku sa nám podarilo osláviť veľmi špeciálne – oskarovou premiérou. V utorok, 31. januára, teda v deň, keď si žiaci odnášali domov svoje polročné hodnotenia, sme pozvali všetkých rodičov i žiakov našej školy na oficiálnu premiéru prvého školského študentského filmu. Pri príležitosti vianočnej besiedky pre našich učiteľov žiaci spoločne natočili svoj vlastný originálny filmový darček, ktorý venovali učiteľom pod vianočný stromček. Prvý filmový pokus z pera žiakov mal obrovský úspech. A za svoj umelecký prínos získali hlavný tvorcovia a herci aj „sladkých Oskarov“.

Filmový darček sme si všetci mohli vychutnať i s občerstvením, ktoré štedro darovali Cukrovinky s.r.o. a Papiernictvo Office. Vo filmovom duchu sme pokračovali zostrihom vianočnej besiedky, ktorú si rodičia

nemohli vychutnať naživo ešte pred Vianocami z dôvodu chrípkovej epidémie na škole. Sme radi, že príležitosť predviesť sa dostali všetci žiaci a veríme, že originálnymi vystúpeniami potešili rodičov i učiteľov.

Prijemný večer nám ešte na záver spestrila fotobúdka, ktorú štedro zasponzoroval SMILEYBOX BARBY.

•••
Na našej základnej škole to žije nielen akciami, ale aj plánmi do budúceho školského roka. Už teraz sa tešíme na budúce prváčikovia, ktorých zápis do prvého ročníka sa blíži. Už 4. a 5. apríla 2023 im s rados-

ťou otvoríme dvere do našej krásnej školy. A športových nadšencov zase radi privítame na športových talentových skúškach 20. apríla 2023.

Kolektív ZŠ
na Komenského ulici

Poklady ducha starých ľudí nechávame nevyužité.

Muselo nás predísť vraj 14 generácií a uplynúť 300 rokov, kým sme sa narodili my. Koľko múdrosti a iných hodnôt zdedených po predkoch sa sústredí do jedného života. A koľko ďalších za život človek nadobudne... Pokladnica nevyčísľiteľných hodnôt... Každá rodina má vo svojom kruhu najstarších členov, ktorí vlastnia prežitým časom i spôsobom života získané tie najväčšie duchovné a duševné poklady. Sú pre našu spoločnosť, pre rodiny títo ľudia a ich hodnoty vzácnosťou, využívame a doceňujeme ich, alebo ich nechávame „rozplynúť sa“, navždy odísť s človekom? O tom, ale aj ďalších témach, týkajúcich sa dozretého veku – zrelej staroby, sme sa rozprávali s riaditeľkou Centra sociálnych služieb v Námestove, PhDr. Máriou KONDELOVOU, ktorá zdieľa so starými ľuďmi ich cieľovú rovinu života už viac ako tri desiatky rokov.

• Ako vy vnímate starobu?

Je to životná etapa, ktorú nie každý má možnosť zažiť a prináša aj mnohé radosti, potešenia, keď človek vidí, ako sa rozrastá jeho rodina, ako sa jej darí. Často si seniori túto životnú etapu vychutnávajú, lebo majú konečne čas na seba. Venujú sa tomu, čo nestíhali popri práci a popri starostlivosti o rodinu – svojim záľubám alebo duchovným aktivitám. Staroba však prináša aj osobné trápenia – v podobe choroby, bolesti, samoty. Vtedy je dôležité mať okolo seba ľudí, ktorí pomôžu, alebo pomoc sprostredkujú. V súčasnosti musí túto úlohu prevziať okrem rodiny aj spoločnosť – občianske združenia, samospráva a štát.

• Čo predovšetkým potrebuje starý a na pomoc odkázaný človek?

Takýto človek potrebuje pocit istoty a bezpečia, a preto potrebuje veľmi často ubezpečiť, že dohodnutá záležitosť určite platí. Je potrebné naučiť sa tolerovať zmenu osobnosti, ktorú priniesol do jeho života proces starnutia. Už nedokáže zvládnuť mnohé úkony, a preto je sústredený na svoje osobné potreby. Nám to pripadá ako nedočkavosť, šikanovanie, ale on má len obavu, či dôjde k naplneniu jeho potrieb. Najmä, ak má skúsenosť, že sa na neho už niekedy zabudlo.

• Chudoba seniorov je všeobecným fenoménom. Sú starí ľudia na Orave, ktorá je nebohatým regiónom, na tom úmerne regiónu, teda ešte chudobnejší a ekonomicky odkázanejší než inde na Slovensku?

Ja môžem hodnotiť len tých pár desiatok ľudí, ktorým poskytujeme sociálne služby. V zariadení máme najviac ľudí, narodených v tridsiatych a štyridsiatych rokoch minulého storočia. Väčšina z nich celý život pracovala a nemá tie najvyššie dôchodky, ale boli zvyknutí žiť primerane svojim príjmom. Nemali nikdy prehnané nároky, a tak dokázali aj niečo usporiť. Ale máme už aj mladších seniorov, ktorí zažili aj obdobie nezamestnanosti, a to sa odrazilo aj na výške ich dôchodku. Od iných riaditeľov viem, že takáto situácia je na celom Slovensku. Máme seniorov s veľmi nízkymi príjmami, ale aj takých, ktorí majú vyššie dôchodky. Treba povedať, že podľa platného zákona

o rodine platí vzájomná vyživovacia povinnosť: rodičia majú túto povinnosť voči deťom a deti voči rodičom. Aj my máme zopár klientov, ktorým deti prispievajú na úhradu za poskytovanú službu. Pochopiteľne, sú situácie, keď môžu byť deti oslobodené od tejto povinnosti, ale to je na dlhšie.

• V minulosti bolo bežné, že deti sa o svojho starého rodiča automaticky postarali. Je to už len minulosť, alebo to na Orave stále platí?

Našťastie, nie je to minulosť, ale je tiež pravda, že sa už deti nedokážu postarať automaticky o každého rodiča. Je to z viacerých dôvodov. Pribúda seniorov, ktorí majú

sami. Je to veľká obeta. Ak bývajú v rodinných domoch, majú viacej súkromia, ale viem, že aj v malých bytoch sa dokážu o starého človeka postarať, čo je obdivuhodné.

• Zo svojej skúsenosti viete, že medzi seniormi bolo určite nemálo takých, ktorí sa svojej starobe a samote nepoddávali, naopak, mnohí svoj život obohacovali nejakou aktivitou. Lebo starý človek je aj človek dávajúci, nielen čakajúci. Spomeniete si na nejaké príklady?

Vždy sa nájdu aktívni seniori, ktorí napriek veku, chorobe alebo zdravotnému znevýhodneniu, dokážu vytvárať nejaké pekné veci, alebo nás udivujú svojim optimizmom. U mnohých ľudí som videla

Túto terapeutickú bábiku dostali seniori na Vianoce od troch mladých ľudí. Foto: (dss)

jedno alebo dve deti a stáva sa, že ich deti zomreli, majú vážne zdravotné problémy, alebo žijú vo veľkej vzdialenosti, niekedy aj v zahraničí. Tým, že sa vek seniorov zvyšuje, pribúdajú aj ťažké zdravotné stavy. So zvyšujúcim sa vekom pribúda riziko výskytu Alzheimerovej choroby alebo demencie iného typu. V takom prípade je starostlivosť veľmi vyčerpávajúca a zasiahne celú rodinu. Niekedy starostlivosť nie je možná kvôli práci alebo iným rodinným povinnostiam, no napriek tomu je ešte dosť ľudí, ktorí sa starajú doma o svojich blízkych. Niektorí z nich využívajú aj pomoc opatrovateľskej služby, ktorú tiež poskytujeme. Niektoré rodiny dostávajú peňažný príspevok na opatrovanie, ale to je tiež veľký záväzok, lebo takúto peňažnú dávku dostane len senior, ktorý má naozaj vážny zdravotný stav. Veľa ľudí nedostáva žiaden príspevok, nemajú ani pomoc opatrovateľskej služby a opatradajú tu

obdivuhodnú pokoru a pokoj. Napriek ťažkému životu – nereptali na svoj život, ale prijímali to, čo im priniesol. Neboli pasívni, ale vyrovnaní. Vždy ma prekvapuje, keď to vidím u ľudí, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu. U veriacich ľudí to očakávame, rozumieme tomu, ale u ľudí bez vyznania, alebo vieru nepraktizujúcich, je to nečakané. Mnohí starí ľudia nie sú skúpi na prejav vďaky, na úsmev, radu, milú historiku a je príjemné stretávať sa s nimi. Ak dostanú nejakú maličkosť, hneď by to chceli darovať ďalej, rozdeliť sa.

• Centrum sociálnych služieb v Námestove si pripomenie tohto roku už 10. výročie od svojho vzniku. Koľko seniorov v ňom za toto obdobie našlo svoj druhý domov?

V súčasnosti tu žije 52 seniorov a doteraz sme sa postarali o ďalších 112 ľudí. Takmer všetkých, s výnimkou troch, sme vypravovali aj

do večnosti. Opatrovateľskú službu poskytujeme pre 13 seniorov a v uplynulých rokoch to bolo celkom 68 ľudí. Kým v prvých rokoch sme mali viac žiadostí o poskytovanie sociálnej služby z okolitých obcí, od minulého roka k nám prichádzajú takmer výlučne žiadosti z Námestova.

• Čas strávený po boku chorého je svätý čas, povedal pápež František. Ako vy a váš pracovný kolektív vnímate tento čas, ktorý určite veľmi vyčerpáva, ale nesporne tiež obohacuje?

Je to práca, pri ktorej je dôležité mať okrem vedomostí a zručností aj ducha služby. Ja i moji kolegovia to vnímate ako zamestnanie, ktoré nás nielen živí, ale považujeme to aj za službu, ľudom, blízkym. Určite sú situácie, keď sa to vykonáva ťažko, lebo to ťažké je. Starostlivosť je čoraz náročnejšia, prichádzajú ľudia s vyššími stupňami odkázanosti, a tak opatera kládne nároky na fyzickú zdatnosť i psychickú odolnosť zamestnancov. Žiaľ, naši dlhoroční zamestnanci majú tiež svoje zdravotné limity a stáva sa, že dobré a skúsené kolegyne, práve zo zdravotných dôvodov, odídu. Som rada, že mnohé z nich si ešte vždy povedia: „Bola to ťažká služba, ale je to potrebné, ideme ďalej.“

• Ako sú vám nápomocní – mesto ŽSK, cirkev...?

Mesto je nám veľmi nápomocné, lebo je našim zriaďovateľom. Vďaka tomu, že nám v rozpočte schválil naozaj pomerne peknú sumu, naši klienti neplatia nejakú extrémne veľa za tieto služby a väčšina z nich si to môže dovoliť zo svojho dôchodku a ešte im ostane na lieky a nejaké nevyhnutné potreby. Ak by nás mesto finančne nepodporilo, táto služba by pre mnohých seniorov bola nedostupná.

Budova patrí mestu, tak väčšie úpravy a opravy robíme v súčinnosti s mestom a máme dobrú spoluprácu. Pred pätnástimi rokmi sa mesto odhodlalo, že túto službu chce občanom poskytnúť a podľa toho sa aj správa. Získalo finančné prostriedky na stavbu zariadenia pre seniorov a snaží sa, aby táto služba fungovala a bola pre občanov dostupná.

ŽSK – nám veľmi pomáhal v období covidu, pretože ministerstvo práce požiadalo kraje, aby distribúciu materiálneho zabezpečenia, testov a taktiež metodické usmernenia zobrali pod seba i v prípade iných zariadení. Okrem vlastných sa teda starali o všetky zariadenia zriadené mestami a neziskové

Mária KONDELOVÁ

sa stala vedúcou Domova dôchodcov v Novoti, keď mala 27 rokov, čo v tej dobe nebolo celkom bežné. V tejto oblasti pracuje takmer 33 rokov. Pôvodne vyštudovala archivnictvo, ale v práci v tomto odbore jej chýbal kontakt s ľuďmi. Možnosť pracovať so seniormi bola súhra zvláštnych okolností a považuje za veľkú výhodu mať zamestnanie, ktoré ju baví a naplňa. Po vzniku prvej Katedry sociálnej práce na Pedagogickej fakulte UK Bratislava sa prihlásila na externé štúdium, aby získala odborné vedomosti a kvalifikáciu.

Čoskoro to bude 10 rokov, čo denne dochádza z Novote autobusom. Mimo domov – veľmi si pochvaľuje spolahľivosť a presnosť autobusovej dopravy v ostatných rokoch. Cestu autobusom považuje za príjemne strávený čas. Môže sa porozprávať so známymi, číta alebo premýšľa, čo ju čaká v práci.

organizácie. Pribudla im dosť veľká agenda, ale nikdy nám nedali najavo, že robia niečo navyše.

Čo sa týka spolupráce s cirkvou, my spolupracujeme najmä s Farským úradom v Námestove, ktorý to vníma tak, že tu žijú námestovskí farníci a vysluhujú im sviatosť, najmä spovedanie, sviatosť pomazania chorých a raz mesačne máme aj sv. omšu. Vďační sme aj za priňatie sv. prijímania počas nediel a sviatkov. Pravidelne navštevuje naše zariadenie aj evanjelická fararka ThLic. Jana Pabáková, PhD., ktorá má u nás momentálne dve farničky. S inými cirkevnými organizáciami nemáme skúsenosť, ale veľmi často nás navštevujú mládežníci alebo starší z iných farností v našom okrese. Vždy si pripravujú pekný program a nejaké darčeky. Poteší to všetkých našich seniorov, ale najmä tých, ktorí do tej farnosti patrili. Sme v úzkom kontakte s neďaleko sídliacim Komunitným centrom Námestovo a vzájomne si zvykneme hovoriť, že sme takí veľmi dobrí susedia. Občas nám posunú

nejakú dobrovoľnícku aktivitu, napr. teraz v marci, v Mesiaci kníh, nám pripravujú peknú aktivitu s dobrovoľníkmi z Oravského Veselého. S KC Námestovo máme naozaj dobré partnerstvo aj susedstvo.

• Naš rozhovor o odkázaných a tých, čo sa o nich starajú, nie sú iba slová pre slová. Aj biskupi vyzývajú veriacich modliť sa za starých a starajúcich sa o nich. Ako vnímate záujem okolia, verejnosti o obyvateľov zariadenia a o zamestnancov?

My máme také veľké privilégiu, že za nás, zamestnancov sa denne modlia naši klienti, a to je veľká vec. Je to malá skupinka, ktorá sa denne stretáva v kaplnke zariadenia. Viem, že je to aj veľa iných ľudí, ktorí na nás myslia v modlitbe.

A čo sa týka verejnosti, stretávame sa s veľmi priaznivým postojom k nám. Veľmi veľa ľudí a organizácií by nám chcelo pomáhať. Ak by sme mali nejakú núdzu alebo niečo potrebovali, určite sa môžeme obrátiť na množstvo občianskych združení. Nehovorím o financovaní či spolu-financovaní, ale o prejave záujmu a podpory. Cítili sme to aj počas covidu. Mnohí nám telefonovali, či môžu nejakú pomôcť, a aj nám pomohli. Napríklad v začiatkoch, pri nedostatku ochranných pomôcok, nám ich niektoré firmy venovali a zaujímali sa, akou formou by mohli byť užitoční.

Podľa mňa, zariadenia pre seniorov majú tú výhodu, že voči nim je okolie priaznivo naklonené. Často počujeme: „Veď aj my budeme raz starí.“ Menej pochopenia má okolie pre zariadenia, ktoré poskytujú služby ľuďom s mentálnym postihnutím alebo ľuďom s psychiatrickými diagnózami. Tu pretrvávajú obavy a predsudky, hoci aj tu sa to postupne mení k lepšiemu.

• Po čom túži starý človek?

Chce mať istotu, že bude oňho postarané až do smrti. Chce mať pokojný život bez stresu, častých zmien a nepokojných situácií. Vonkajší svet ho už veľmi nezaujima, ale chce vedieť, čo je s jeho najbližšou rodinou. Nemusia ho denne navštevovať, ale je rád, keď dajú o sebe vedieť, že sú v poriadku. Počas tých dlhých dní a nocí rozmýšľa o tých najbližších a v myšlienkach si premieta celý život. Praje si, aby deti, ktoré vychoval, dobre vychádzali medzi sebou. Mnohých tieto zlé vzťahy v rodine trápia, preto ak nechceme svojho rodiča zarmútiť, nemali by sme si pred ním vylievat' zlosť na niekoho, kto mu je blízky. To je taká nevyžiadaná rada z mojej strany.

Človek vo vysokom veku sa

Viníme za to čas

bojí tiež veľkej bolesti a veľká väčšina ľudí sa bojí smrti. A mnohí sa boja o tom aj rozprávať. Často preto, že keď skúsia túto tému otvoriť, hneď sú rázne zahriaknutí. Neviem, ako to bolo kedysi dávno – ale teraz máme problém hovoriť o smrti, ale aj počúvať o smrti. A tí, ktorí o tom chcú hovoriť, majú často také pranie: „Len ma nedávajte už nikde do nemocnice, ja už tu pri vás chcem umrieť.“ Niektorí vyslovia určité obavy, že ktovie, ako to bude na druhom svete, či to bude stačiť tak, ako žil... Niektorí zas majú veľkú dôveru: „Veď som sa vždy utiekal k Pánu Bohu...“ A niektorí mávnu rukou: „To ma už chcete pochovávať?“ Slová tohto druhu sú skôr prekrytím obáv z neznámej budúcnosti, ale to by chcelo trochu viac na tom pracovať, aby sa tieto obavy odkryli a prejavili, ale nadviazať rozhovor na túto tému sa nedá hocikedy.

• **Keď sme pri tejto téme: Ľudia „odchádzajú“ s vysluženými sviatosťami? Chcú ich, alebo...**

jú zo stredných škôl, veľmi často vidíme, že majú radosť z toho, že ich program zaujal a potešil.

V prípade vnukov a pravnukov je to rôzne, ale už to, že prídu, je prejavom ich úcty a snahy potešiť svojho príbuzného. Tie vzťahy bývajú niekedy aj formálne, pretože sú vnuci, ktorí svojich starých rodičov takmer nepoznajú a pri takej občasnej návšteve nie je ľahké nadviazať ten správny kontakt. A sú vnuci, ktorí vyrástli v blízkosti starých rodičov a tam je ten vzťah úprimnejší a spontánnejší. Prirodzene, veľa záleží aj od zdravotného vzťahu navštevovaného.

V čase mojej mladosti bolo ešte bežné, že sme vyrástali v trojgeneračných rodinách a starí rodičia sa o nás starali a vychovávali nás. Často sme s nimi nesúhlasili, lebo boli podľa nás nemoderní, ale boli súčasťou rodiny, tak sme ich rešpektovali a keď bolo treba, zapájali sme sa do starostlivosti o nich. Keď som začala pracovať v Domove dôchodcov v Novoti, zišli sme

príbehy, spomienky vypočuli ochotne, opakovane, s láskou... Rady starších ľudí asi nie sú až také cenené a starí ľudia to cítia. Postávajú si na to aj naši klienti, ale počúvam to aj v generácii medzi staršími kolegami a známymi v zmysle: „Oj, mladých to nezaujíma. Keď im aj dobre chceš, nedbajú na to.“ Zdá sa mi, že ani v spoločnosti, ani v rámci tej úzkej rodiny to až tak nevieme využiť. Sama si často uvedomujem, že niektoré veci by som sa dnes rada rodičov spýtala, a keď som mala možnosť, neuvažovala som nad nimi.

V tomto máme, spoločnosť aj rodina, naozaj taký dlh a stále tú chybu opakujeme. Nedokážeme tieto hodnoty využívať. Treba si na našich blízkych nájsť čas. A čas je asi ten problém, resp. ochota nájsť si čas v tú správnu dobu je problém. Pretože treba to ešte dovtedy, kým sa náš blízký fyzicky i psychicky cíti dobre, kým nemá nepohodu z choroby. Bolo by to treba ešte v čase, kým seniori ešte stoja o túto blízkosť. Kým

Mladí muzikanti zo SOŠ technickej v Námestove pripravili klientom domova veselé fašiangy. Foto: (dss)

Chcú, samozrejme. Za celé obdobie môjho pôsobenia tu v Námestove si spomínam na dvoch-troch, ktorí si nepriali sviatosť, lebo tak boli nastavení, ale ostatní o sviatosť pomazania chorých i ostatné sviatosť veľmi stoja a sú im vysluhované. Žiadajú si ich aj ľudia, ktorí v minulosti neboli praktizujúcimi kresťanmi, ale v starobe a v tomto prostredí o tieto sviatosť stoja.

• **Ako vníma starobu podľa vás dnešný mladý človek? Môžete prípadne porovnať obdobie z vašej mladosti vo vzťahu k starobe so vzťahom k seniorom dnešných mladých ľudí?**

Ja to asi nedokážem porovnať, lebo tu v tomto prostredí sa stretávam s ľuďmi, ktorí o seniorov majú záujem. Či už ide o dobrovoľníkov, študentov, ktorí prídu vystupovať, alebo aj generáciu vnukov a pravnukov, ktorí chodia na návštevu, prejavujú pozitívny vzťah k nim. Na dobrovoľníkoch, ktorí prichádza-

sa tam výnimočný kolektív, lebo boli sme takmer všetci mladí, všetci sme v tej oblasti začínali a boli sme plní elánu. Mali sme istú výhodu, že takmer všetci sme vyrástali v trojgeneračných rodinách a boli sme v kontakte so starými ľuďmi stále. Postupne sme získavali praktické skúsenosti a odborné vedomosti o rôznych podobách staroby.

• **Starý človek má „nevyčísliteľnú hodnotu“. Využíva spoločnosť tieto dary staroby a ako si cení starého človeka ako takého?**

No toto už je asi trochu problém... Rodina sa síce postará, ale už možno málokedy si nájde čas, aby tie jeho

si prejav nášho záujmu uvedomujú a dokážu preukázať svoje schopnosti a zručnosti. Mnohé obce a mestá vytvorili kluby seniorov, poskytli im priestor a vytvorili podmienky pre ich aktivity. Ale tiež tam neprídu všetci. Spomínam si, ako mi jedna pani hovorila, že má známeho starého pána, ktorý rád robí výrobky z dreva a vyslovene sa ponúka, že by rád vyrobil niečo z dreva, ak niekto potrebuje. Veľmi chcel svojou zručnosťou a talentom poslúžiť iným a porozprávať sa. Bolo to v inej dedine, ale aj tak si vyčítam, že som túto ponuku nevyužila a nenavštívila ho.

Anna LAJMONOVÁ

Do Medžugoria aj tento rok

V dňoch 22. - 29. augusta 2023 sa, tak ako v predchádzajúcich rokoch, organizuje púť do Medžugoria. Záujemcov prosíme prihlásiť sa v predajni Svetlo v Námestove, alebo u Evy Mušákovéj, tel. 0905 307 143 kde dostanú ďalšie informácie.

NÁŠ KOLEGA, KAPITÁN VENDELÍN HAJDUČÍK OSLÁVIL 21. JANUÁRA 2023 OKRÚHLE VÝROČIE 80 ROKOV.

CELÝ KOLEKTÍV LODE MP ORAVA MU PRAJEME VEĽA ZDRAVIA A EŠTE VEĽA ROKOV KAPITÁNOVANIA!

V dennom stacionári Bl. Zdenky Schellingovej

Dlhé zimné večery trávili prijímatelia sociálnych služieb (PSS) rozvíjaním jemnej a hrubej motoriky. Vyšivali makramé, gobelín, lepili veselé farebné obrázky, vyrábali nástenku, lúštili krížovky, čítali dennú tlač, ale sa aj prechádzali po okolí či precvičovali nohy na stacionárnom bicykli. Všetky tieto aktivity prispievajú k budovaniu

rozdávaní týchto valentínok panovalo najskôr napätie z očakávania, či si tam každý niečo nájde, neskôr to bola už len zábava. Vzjomne sa môžeme obdarovať každý deň, nie iba na Valentína, napríklad aj milým slovom alebo úsmevom.

V Dome Charitas Bl. Zdenky Schellingovej prijímatelia radi spomínajú. V minulosti sa v zimnom období cez fašiangy schádzali ženy v jednej domácnosti, kde párali perie na výbavu pre nevestu. Spolu spievali, spomínali na detstvo, či rozprávali príhody. Gazdiná im potom pripravila pohostenie. Takéto páračky sme zorganizovali aj my v dennom stacionári. Izbu sme vyzdobili jedinečnými starými kúskami (krčahy, lampáše, misky, krásne vy-

šívane obrusy...) z obdobia našich starých mám. Spoločne sme si zaspievali a čítali príhody zo starých kníh. Za naparané perie si prijímatelia sociálnych služieb vyslúžili sladkú odmenu. Vôňa bylinkového čaju a pečených makových buchiet, ktorá sa šíri zariadením, nám ešte dlho bude pripomínať tento krásny „páračkový“ deň. Túto ľudovú tradíciu sme ukončili spoločnou modlitbou pri kaplnke podomovej návštevy Panny Márie.

Katarína HAVRILOVÁ,
PR odd. Spišskej katolíckej charity a zamestnanci DS Bl. Zdenky Schellingovej

Foto: archív SpKCh

a upevňovaniu sociálnych kontaktov PSS a vytváraní nových priateľstiev.

Oblúbeným februárovým sviatkom je Valentín. Svätý Valentín je patrónom lásky a všetkých zamilovaných. Ľudia si zvyknú darovať valentínske pozdravy, čokoládu a iné darčeky. V našom dennom stacionári v Námestove zamestnanci vytvorili pre prijímateľov sociálnych služieb „valentínsku poštu“ – škatuľku, do ktorej mohli vkladať vlastnoručne vyrobené pozdravy pre svojich najmilších v zariadení. Pri

CZŠ SV. GORAZDA

Naši učitelia cez jobshadowing v Nemecku

Čo je to Jobshadowing a aké sú ciele? Toto slovo nie je veľmi známe. Stretli sme sa s ním cez projekt Erasmus+. Jeho ciele sú:

- Zúčastniť sa vyučovania v hosťujúcej krajine, pozorovanie pri práci
- Oboznámiť sa so školským vyučovacím systémom na hosťujúcej škole
- Získať nové vedomosti o hosťujúcej škole a tiež vedomosti v oblasti vyučovania: metódy, formy vyučovania
- Poznať prostredie školy
- Spoznať vyučujúcich, rozprávať sa s nimi o práci
- Vzájomné odovzdávanie si vedomostí a skúseností
- Vytváranie nových priateľstiev, vzťahov

Koncom minulého roka sa dvaja naši učitelia z Cirkevnej základnej školy sv. Gorazda v Námestove zúčastnili programu „Jobshadowing“ v rámci Erasmus+ na škole Gemeinschaftsschule v Sachsenheime v Nemecku.

Počas celého týždňa mali možnosť pozorovať život na škole, zúčastňovať sa vyučovania, komunikovať s učiteľským zborom. Rovnako tiež nahliad-

nuť do plánovania organizácie školy a aktívne sa mohli zapájať do diskusií s vedením školy.

Pretože školský systém v Nemecku nie je jednotný, tento typ komunitnej školy v Nemecku sa odlišuje od klasickej štruktúry vzdelávacieho systému tým, že združuje tri úrovne vzdelávania: základnú školu, reálnu školu a gymnázium. Žiaci tak majú možnosť počas štúdia začať na úrovni základnej školy, no vedú sa vypracovať až na úroveň gymnázia v rámci jednej školy.

Učitelia zo Slovenska a Francúzska tak mali možnosť pozorovať rozdielny hodnotiaci systém – bez známokovania, veľmi efektívne blokované vyučovanie už od prvého ročníka základnej školy. Zaujímavosťou na tejto škole je aj koučing žiakov od 5. ročníka, kde sú žiaci vedení učiteľom jedenkrát do týždňa. Cieľom koučingu je stanoviť si jeden cieľ (edukačný alebo

výchovný) a na ňom počas týždňa pracovať. Veľmi inšpiratívne bolo sledovať výchovný systém, platný pre celú školu vo forme semaforu.

Učitelia našej školy z tohto pobytu načerpali množstvo nových podnetov, nadviazali nové kontakty s nemeckými a francúzskymi učiteľmi a prežili tak úžasný inšpiratívny týždeň na výnimočnej škole.

Monika STIERANKOVÁ

Desiata bez odpadu

Od 6. do 17. februára sa učitelia so žiakmi z Cirkevnej základnej školy sv. Gorazda v Námestove zapojili do výzvy desiata bez odpadu cez EkoAlarm.

Väčšina odpadu, ktorý v škole vzniká, je práve z desiaty, preto chceme tento odpad minimalizovať. Prvý týždeň sme si so žiakmi prakticky ukázali, ako je táto minimalizácia možná a čo všetko môžeme pre zníženie množstva odpadu urobiť.

Žiaci vytvorili nástenku s návrhmi a nápismi minimalizovania množstva odpadu, napríklad: používať termosky, sklenené fľaše, voskové obrúsky, potravínové dózy. Snažili sa vytvoriť aj dvojjazyčné názvy, tým sa podarilo prakticky prepojiť cudzí jazyk s inými predmetmi.

V utorok 7. februára žiačky z kolégia Zelenej školy usporiadali workshop na výrobu včelobalov – voskových obrúskov. Na ich zhotovenie sa mohli prísť pozrieť žiaci, rodičia, učitelia, ale zvlášť nás potešili starí rodičia. Všetci boli výrobou nadšení a s radosťou sa k nám pripojili. Vytvorili sme príjemné prostredie troch generácií, kde aj mladší žiaci mohli naučiť niečo nové svojich starých rodičov.

Školou sa počas týždňa šírili vône koláčov, pizze, toastov, či wafli, ktoré si žiaci na vyučovaní pripravili a potom zjedli na desiatu. Aj tu prežili príjemné s užitočným, vypočítali finančné nákla-

dy, napísali si recept, vážili a merali ingrediencie. Samozrejme, utužili svoje sociálne vzťahy spoločným stolovaním.

V škole funguje kôš na nedojedenú desiatu, ktorú tam žiaci môžu vložiť a tieto zvyšky sú potom použité ako krmivo pre zvieratá. V triedach máme aj triedený zber biodpadu, ktorý kompostujeme v školských kompostoviskách.

Trieda 2. A navštívila bezobalový obchod Lokálik, kde im milá pani predavačka vysvetlila, ako taký obchod funguje a žiakom sa tam veľmi páčilo. Trieda 2. B sa vybrala na návštevu obchodu s čapovanou drogeriou, kde sa mohli žiaci oboznámiť s tým, čo všetko sa dá

kúpiť bezobalovo a aké rôzne produkty vieme vyrobiť z prírodných materiálov, len sa ich musíme naučiť používať.

Veríme, že žiaci sa týmito zmenami nadchli a s radosťou budú využívať voskové obrúsky a aj tak minimalizovať množstvo odpadu v škole. V niektorých triedach bolo už počas prvých dní viditeľné zníženie odpadu, keďže takmer všetci žiaci začali používať ekologické balenie desiaty.

Zuzana KRIŠOVÁ

Zhotovovanie voskových obrúskov zaujalo tri generácie. Mladší žiaci mali možnosť niečo nové naučiť aj svojich starých rodičov.

ZŠ SLNEČNÁ

Songfest,

je jedinečná školská súťaž, ktorá sa na našej škole koná už niekoľko rokov. Aj tento ročník prebehol tradične v predvianočnom čase v priestoroch domu kultúry. Triedne kolektívy sa snažili zaujať nielen spevom anglických a ruských piesní, ale aj kreatívnou choreografiou. Celú atmosféru koncertu dotvorili štýlové outfity účinkujúcich. Do poroty sme pozvali pani učiteľky zo ZUŠ Ignáca Kolčáka, ktoré posúdili nielen spev, ale aj jazykové znalosti textov piesní. Ocenili hlavne tvorivosť a spevácke výkony talentovaných žiakov. Poďakovanie patrí našim kolegom, vyučujúcim cudzie jazyky a pánu učiteľovi Mgr. Gogolákov, ktorý koncert so žiakmi navštívil, pripravil podklady piesní a technicky ozvučil.

(kol. zš s)

LeSníček,

je názov knihy, ktorú v rámci študentskej firmy vytvorili šikovné žiačky SOŠ podnikania a služieb v Námestove. Spoluautorami náučno-rozprávkovej knihy LeSníček sa stali aj naši prváci z 1. B triedy, ktorí svojimi kresbami a rozprávkou „O dvoch lipách“ prispeli prekrásne-

mu projektu. Jeho hlavnou úlohou je integrovať čo najviac vekových a hendikepovaných ľudí z rôznych komunit a prispieť k ochrane 23 chránených stromov Oravy. Krstným otcom knihy bol jeden z prispievateľov Mgr. Medard Slovík.

Kolektív ZŠ Slnečná

CVČ MAJÁK

Po gymnastickej súťaži nasledujú v CVČ ďalšie

V CVČ Maják sa 30. januára uskutočnila gymnastická súťaž, ktorej sa mohli zúčastniť nielen deti zo záujmového útvaru gymnastika, ale aj deti z iných škôl. Súťažiaci sa zaregistrovali a podľa veku boli zaradení do kategórií od najmladších žiakov až po juniorskú-seniorskú kategóriu. Po krátkej rozvíčke predviedli svoju gymnastickú zostavu prvkov z vopred daných pozícií, prispôbených každej kategórii – každá bola

šších súťaží, ktoré organizujeme. Sú to výtvarné súťaže Valentínka, Enviráčik-Ochránárík a Námestovská rybka, o ktorých sa viac dočítate na našej webovej stránke.

Jarný prímestský tábor

Jarné prázdniny nám už klopujú na dvere a s nimi aj tábor Prázdninové dobrodružstvá v termíne od 27. 2. do 3. 3. 2023. Každý deň sme si pre deti pripravili pestrý program

ných. Na tábor je možné prihlásiť sa aj ONLINE cez našu webovú stránku, kde nájdete aj ďalšie potrebné informácie.

Škola tanca

Už dlhé roky máme u nás v CVČ rozbehnuté tanečné krúžky. Tento rok sme dostali nápad, vytvoriť si vlastnú tanečnú skupinu. Avšak potrebovali by sme viac členov, ktorí by prispeli nielen svojim pohybom, ale aj ta-

Vela talentov objavila gymnastická súťaž v CVČ Maják.

hodnotená osobitne. Víťazi dostali medailu a diplom, ostatní súťažiaci pochvalu a povzbudenie do ďalších súťaží, ktoré pre ne s radosťou zorganizujeme. Súťažiaci odchádzali s myšlienkou, že nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa a hlavne sa nevzdať svojej záľuby, ktorú našli v gymnastike. Tešíme sa, že máme medzi nami toľko talentov.

Zároveň chceme pozvať deti, aby sa zapojili aj do ďal-

rozličného zamerania. Pondelok sa rozhybeme, aby sme počas celého týždňa mali dostatok síl a energie, utorok budeme spoznávať prírodu, v stredu upriamime pozornosť na naše talenty, štvrtok navštívime rozprávkový svet a piatok bude venovaný nášmu zdraviu. Okrem zábalného a náučného programu zabezpečíme pitný režim, obed a nezabudneme ani na odmeny pre šikov-

nečnými nápismi. Záujmový krúžok Tanečná – starší žiaci prebieha každý pondelok od 16:00 do 18:00 hod., kde sa s deťmi učíme tanečné kroky rôznych žánrov, zostavujeme tanečné choreografie, pričom sa aj zasmejeme a odreagujeme. Ak máš záujem sa k nám pridať, navštív nás priamo v CVČ, alebo aspoň na www.cvcno.sk, kde sa dozvieš viac o našej činnosti.

Kolektív CVČ Maják

Ďakujeme!

Ani sme sa nenazdali, nevydýchli si a už sa pomaly končí druhý mesiac v roku 2023. Neustály kolobeh kultúrnych akcií, ktoré pripravujeme a organizujeme, neustal ani v roku 2023. Práve naopak, o akcie rôzneho druhu a žánru nie je núdza a vypredané sú aj pár mesiacov dopredu. To nám dáva signál, že z vašej strany je záujem a že môžeme naplno pracovať, starať sa o vaše kultúrne vyžitie a to nás teší!

Nedá mi, nevrátiť sa ešte ku koncu roku 2022. Úspešne sme ho uzavreli a ako inak, v našom meste nechýbala ani poriadna dávka hodnotnej kultúry. V druhej polke decembra sme nelenili a stihli sme pre vás pripraviť ešte

podporilo túto akciu štedrým finančným obnosom (10 000 €). Keď si tieto peniaze rozmeníme na drobné, polovica šla na technické zabezpečenie (stage, zvuk, svetlo) a polovica na kultúrny program, svojimi zdrojmi prispel aj Dom

Váš záujem o naše programy nám v ťažkých časoch pomáha prežiť. Ďakujeme, že chodíte na kultúru, vážime si to!

koncert Lúčnice, dizajnový market v Dome kultúry (hlavní organizátori boli Bianka a Majo z Art3umu), Vianočné výstavy v oknách Mestskej knižnice, o ktoré sa postarali všetky miestne ZUŠky, výstavu ručne robených šperkov Eriky Labajovej, Benefičný koncert s pestrým programom, na ktorom sa vyzbieralo viac než 4406 € pre konkrétnu rodinu či reprízy námestovského divadla dNO a ich hry z lokálneho prostredia – NO LAND, ktorá sa teší mimoriadnemu záujmu. Veľkou udalosťou boli bezpochyby Vianočné trhy, ktoré sa stretli s veľkým pozitívnym ohlasom. Mestské zastupiteľstvo

kultúry a naši štedrý partneri Hern a El spol. Chceli by sme sa aj touto cestou poďakovať novému mestskému zastupiteľstvu, že mu kultúra nie je cudzia a rozpočet na kultúrne aktivity navýšili Domu kultúry na rok 2023 o 17 000 eur (oproti pôvodným 7 000 €).

Ďakujeme vám, milí naši priatelia, návštevníci, diváci i partneri za vašu priazeň a tisíce návštev kina, knižnice, divadiel, výstav, koncertov či outdoorových podujatí. Rok 2022 bol z našej strany pestrý i úspešný. Nadviazali sme na tradičné formáty a podujatia, odskúšali sme i nové, interaktívne, zážitkové. Dovoľte nám pochváliť sa krásnymi číslami:

Kino Kultúra odohralo
278 filmových projekcií
Návštevnosť Kina Kultúra:
28 048

Najnavštevovanejší detský film: Encanto: Čarovný svet – 2 323 divákov

Najnavštevovanejší film pre dospelých: Avatar: cesta vody 1401 divákov

Počet iných platených predstavení (divadlo, koncert): 28

Návštevnosť: 7 962

Knižnica: 85 podujatí pre deti z MŠ, ZŠ, SŠ aj verejnosť, v celkovej návštevnosti viac než 4 000

Prvýkrát sme v Námestove mali možnosť byť súčasťou svetových festivalov, premiérovu sme hostili Medzinárodný festival animácie Fest Anča, prehliadku francúzskeho filmu Crème de la Crème, festival severských filmov Scandi, prehliadku najlepších festivalových filmov Be2Can.

Celkovo navštívilo Dom kultúry v Námestove krásnych, viac než 40 000 divákov a diváčok (len programy v našej réžii, nerátame nájom pre školy a agentúry a programy bez vstupného). Celkovo je teda návštevnosť našich podujatí rádovo vyššia. A za to patrí veľká vďaka VÁM, pretože chodíte na kultúru!

To formuje aj naše mesto ako kultúrne centrum hornej Oravy, kde je zaručená kvalita, odbornosť a rôznorodosť a pomáha budovať dobrý imidž Námestova.

Veríme, že aj v roku 2023 sa budeme pravidelne stretávať, či už v Dome kultúry, na akciách pred ním alebo na Nábřeží!

Projekt Kniha, otvor sa! pokračuje

Druhý ročník úspešného a medzi žiakmi obľúbeného projektu, financovaného z vlastných zdrojov opäť naplnil žiakmi mestskú knižnicu 23. januára. Pani spisovateľka a riaditeľka Karloveskej knižnice v Bratislave Petra Nagyová Džerengová predstavila sériu svojich kníh o Kláre a knihu Hanka a Adam.

Prezradila, že pripravuje aj najnovšiu kuchársku knihu vlastných receptov. V zaujímavom rozhovore sa deti zo ZŠ Slnecná dozvedeli aj niečo z jej života, počas ktorého navštívila viac ako 60 krajín, pochádza z Košíc, vyskúšala si aj profesiu letušky.

Deti dostali aj vtipnú otázku, kto ju ako malú pohrýzol v ZOO, nakoniec uhádli, že to bolo divé prasa. Žiakom prezradila svoje životné krédo, že aj v dospelosti je dôležité zachovať si dušu dieťaťa. V zaujímavej a srdečnej besede sa nieslo celé stretnutie s pani spisovateľkou.

Po besede bola autogramiáda jej kníh a pri rozlúčke dostala Petra Nagyová Džerengová krásny cyklámen.

Trinásteho februára patrila

Mestská knižnica v Námestove známej pani spisovateľke Toni Revajovej. Príbeh z jej kníh si prišli najprv vypočuť žiaci zo ZŠ Slnecná, neskôr zo ZŠ a MŠ Vavrečka. Námestovskú knižnicu navštívila po prvýkrát, ale keď pracovala ako redaktorka Slovenky, bola pracovne vo Vavrečke a v Rabčiciach. Toňa Revajová vydala už 14 kníh, napísala tri rozhlasové hry na motívy svojich kníh (Majáčky, Rok Sivka ohniváka a Johanka). Štvrtá sa volá Kto je na mňa zvedavý? a premiéru mala 28. decembra 2022 v Rádiu Devín.

Rada píše svoje detské príbehy na školenciach, doma a na dovolenke. Prvý príbeh zo série kníh o Johanke napísala za 200 hodín. Pri písaní kníh Rok

Sivka ohniváka čerpala námety z detstva, letné prázdniny trávil na Orave, lebo jej mamička pochádzala z Tvrdošína. Počas besedy deti zaujímalo, či je ťažké stať sa spisovateľom. Reagovala, že si rada vymýšľa príbehy a vôbec to nie je ťažké. Za zaujímavú besedu sa jej žiaci poďakovali kvetmi a o celkové spostenie sa postarali v troch vstupoch skvelým hudobno-tanečným vystúpením žiaci zo Súkromnej základnej umeleckej školy PIERROT v Námestove.

Jozef Medard SLOVÍK

Spisovateľka Toňa Revajová s oravskými kolegami prišla do Námestova – na fotografii so žiakmi Základnej školy s materskou školou Vavrečka.

Foto: (dk no)

Aj šou a zábava, aj vzdelávanie a vnímanie

V januári nás navštívil svetoznámy mím Miroslav Kasprzyk so svojím vystúpením Klaunove sny. Toto predstavenie mali možnosť vidieť diváci po celom svete, a tak sme prizvali aj deti z námestovských základných a materských škôl, aby si ho prišli vychutnať.

Zábavný príbeh zaspátého klauna a jeho neuveriteľných snov s aktívnym zapojením detí do deja hry, deti ocenili a užili si maximálnu možnú mieru interakcie – niektorí boli účastní na javisku, niektorí v hľadisku, ale všetci sa zaručene dobre zabavili. Po predstavení prebehla tvorivá dielňa „Základy pantomimy“, ktorej sa zúčastnili deti z Babína, Rabče a deti zo ZUŠ I. Kolčáka v Námestove pod vedením pani učiteľky Mariky

Vojtašákovvej (vďaka za spoluprácu!) a Eugenie Labjakovej. Deti tak mali možnosť vyskúšať si pantomimu na vlastnej koži – ako pracovať s telom, postojom, držaním tela, zapájaním rôznych častí tela, používať telo ako hlavný nástroj herca. Ako sa dá aj bez slov

vyjadriť pocit človeka – len podľa toho ako stojí, sedí či chodí. Mať oči otvorené je v dnešnej dobe mimoriadne dôležité, keď sa takmer denne stretávame s rôznymi tragickými udalosťami, ktorým by sa dalo predísť, keby sme boli viac všímaví.

Svetoznámy mím v Námestove prišiel pobaviť i naučiť.

Spolupráca so seniormi

V decembri i januári u nás prebehla výročná schôdza Jednoty dôchodcov z Námestova. O kultúrny program sa postarala SZUŠ Pierrot pod vedením pána učiteľa Miroslava Tropeka a predviedli sa aj mali hudobníci zo ZUŠ I. Kolčáka v Námestove, ktorí pracujú pod vedením pána učiteľa Romana Špiláka. Počúvať našich seniorov, to je

vždy zážitok – všetci máme problémy a záležitosti, ktoré nás trápia, oni sa však na veci pozerajú už s nadhľadom, humorom i láskou. Veľmi si ceníme ich angažovanosť a chuť – pripravujeme 2. ročník Námestovských fašiangov a dámy z Jednoty dôchodcov sa opäť po roku nechali nahovoriť, že nám pripravia chutné občerstvenie, presne ako

minulý rok – najmä tradičné šišky, ale i iné sladké dobroty, ktoré potešia nielen žalúdok ale i oči! Pomaly sa naši dôchodcovia sťahujú do nového priestoru v Dome kultúry (voľný priestor na námestí od OC Klinec), ktorý im poskytne viac samostatnosti i slobody a my veríme, že naša spolupráca bude pokračovať a prinášať ďalšie ovocie!

Hudobný program pre našich seniorov.

Srdečne pozývame na kultúru:

Smejko a Tanculienka
– 3. 3. 2023 o 16:00, predstavenie pre deti

Námestovské divadlo dNO:
Hra na Boha – 4. 3. 2023 o 19:00, najoceňovanejšia inscenácia neprofesionálneho divadla v roku 2022 a príbeh z lokálneho prostredia

Tanečno:
5. 3. 2023 – večer plný tanečného umenia s námestovským tanečníkom Awom Štepitom a hosťami

Zlatá priadka:
17. 3. 2023, regionálna súťažná prehliadka detskej dra-

matickej tvorivosti pre deti do 15 rokov, v spolupráci s Oravským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne

Expedičná kamera:
17. 3. 2023 o 18:00 – medzinárodný festival cestovateľských filmov

Lepšia konferencia na Orave:
18. 3. od 12:30 – konferencia na tému „Budovanie značky“ s 15 inšpiratívnymi a úspešnými rečníkmi

Horúca sprcha:
24. 3. 2023 o 18:00 – divadelná komédia s hereckými esami

Radošinské naivné divadlo:
Spev kohúta – 13. 4. 2023 o 16:30 a 19:30

Spievankovo:
O povolaniach – 21. 4. 2023 o 16:30

Neskoro večer:
Talkshow Petra Marcina a jeho hostí – 23. 4. 2023 o 18:00

Koncert Juraj Hnilica
– 26. 4. 2023 – slovenský pesničkár a jeho tvorba

Pripravila:
Daniela KUBÍKOVÁ

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Odišli z našich radov

Za obdobie od 11. decembra 2022 do 17. februára 2023 nás navždy opustili títo občania Námestova s trvalým pobytom v našom meste. Česť ich pamiatke!

(Mená zosnulých zverejňujeme so súhlasom pozostalých.)

Albín Vajdečka	61 rokov
Karol Trnka	60
Mária Vrábľová	64
Mária Trnková	83
Mária Pitáková	89
Ignác Portala	75
Eva Gembešová	62
Mária Prčinová	93
Milan Ďuriš	70
Kristína Krivulčíková	93
Ľudmila Pempeková	82
Peter Šutek	75

MŠ VETERNÁ

Aktivky zo Slniečka na briežku

Malí lyžiari s úsmevom na tvári...

Foto: (mš v)

• Oddýchnutí a natešení škôlkari našej MŠ Slniečko na briežku na sídlisku Brehy v Námestove sa 9. januára, po návrate z dlhých vianočných prázdnin, podelili s kamarátmi v triede i všetkými dospelákmi o kopec zážitkov. Nasledovalo koledovanie najstarších detí a učiteliek do všetkých tried a cez básne a piesne priania všetkého dobrého do nového roku. Šikovní koledníci si vyslúžili aj sladkú odmenu a pochvalu od všetkých.

• Aj tento rok bol pre našu škôlku úspešný v súťaži Oravského kultúrneho strediska Vianočná pohľadnica. Podarilo sa nám obsadiť až tri popredné miesta. Dve dievčatká boli ocenené v zlatom pásme a jedno získalo cenu poroty. Vďaka patrí Emílii Holubovej, Juliane Tomovčíkovej a Viktórii Martaničíkovej.

• Staršie deti z našej MŠ sa zapojili aj do projektu Evička nám ochorela, ktorý v priebehu štyroch mesiacov organizovalo Komunitné centrum Námestovo. Bol to kurz prvej pomoci, kde sa deti spolu

s kamarátkou Evičkou naučili, čo obsahuje lekárnička, ako zastaviť krvácanie z nosa, ako ošetriť drobné rany a popáleninu, vyskúšali si resuscitáciu, atď, atď. Pre našich škôlkarov to bola malina a právom si zaslúžili osvedčenie z minikurzu.

• Krásny kultúrny zážitok si naše deti odniesli z pantomimického prestavenia „Klounove sny“, z Domu kultúry v Námestove.

• Zima nás privítala síce trochu oneskorene, ale predsa potešila svojou nádielkou snehu hlavne tých najmenších. Dopriala nám zorganizovať každoročnú, deťmi obľúbenú Zimnú športovú olympiádu. Najviac sa deťom páčilo lyžovanie, kde si vyskúšali pocit stáť a pohybovať sa na lyžiach po vopred určenej bezpečnej trase. Všetky deti dostali medaily a sladké odmeny.

Ďakujeme všetkým NÁM aj VÁM za to, že môžeme SPO-LU BYŤ a spoločne sa v našej škôlke pri všeličom POTEŠIŤ.

Kolektív učiteliek
MŠ - Veterná

Školská taška pod vianočným stromčekom ešte neznamená školskú zrelosť

Blíži sa čas zápisov budúcich prvákov do školy a vo všetkých médiách sa objaví množstvo článkov a informácií o tom, čo je školská zrelosť, čo všetko by malo dieťa už vedieť, kedy je vhodné dať ho do školy a kedy nie, kedy radšej počkať a nechať ho ešte jeden rok v škôlke. Už teraz majú poradcovia v poradniach z tohto obdobia hlavu v smútku a verte, že testovanie školskej zrelosti a vôbec akékoľvek vyjadrovanie sa k zrelosti dieťaťa pre zaškolenie nie je vôbec jednoduchá činnosť, ktorú by psychológovia obľubovali. Prečo tomu tak je? Každý rodič sa vo svojom dieťati vidí, často vníma svoje dieťa veľmi nekriticky, niekedy aj len preto, lebo ho doma nemá s kým porovnať (ak nemá starších súrodencov).

Preto si všetkých rodičov dovoľujeme pekne poprosiť:

• Neučte za každú cenu už v škôlke svoje dieťa čítať, to nie je vôbec dôležité. Poznať písmenká sa predsa naučí až v škole. Učte ho radšej mať rád knihy, zaujímať sa o príbehy a rozprávky, naučte ho samého svojimi slovami porozprávať príbeh – podľa obrázku, ale aj bez neho, povedať obsah rozprávky, ktorú videlo v telke, púšťajte mu rozprávky z rádia, alebo ešte lepšie – sami mu často čítajte.

Vysvetlite mu, ako sa čítajú jednotlivé písmenká iba vtedy, ak sa toho samo a neodbytné dožaduje. Rozprávajte sa s ním čo najviac, nehovorte za neho, ale nechajte ho samé vyjadrovať jeho myšlienky.

• Neučte ho za každú cenu písať, aj tak každý predškôlak už prevažne vie napísať aspoň svoje meno. To celkom stačí. Ostatné písmenká sa predsa naučí písať až v škole. Radšej ho naučte primerane pracovať rukami (a nemáme na mysli prácu palcom na obrazovke telefónu). Naučte ho modelovať z plastelíny, trhať a lepiť papier, strihať, navliekať korálky na nitku, skladat drobné kocky lega, kresliť a maľovať, stavať z piesku, pomáhať doma valkať cesto. Aj to rozvíja ruku a dáva predpoklady na písanie, keď príde čas.

• Pozerajte sa na to, čo vaše dieťa po príchode domov zo škôlky najradšej robí: či sa už zaujíma o básničky, pesničky, kreslenie, maľovanie – jednoducho či sa už samo chce učiť. Alebo či radšej preferuje ešte bábiky, autička, detské hračky a to ostatné (vzdelávacie) ho ešte veľmi nezaujímajú. Možno sa jednoducho potrebuje len dlhšie hrať – veď hra je najdôležitejší nástroj učenia.

• Neučte ho zbytočne po-

čítať do sto, ak ešte nevie, koľko má súrodencov a či je doma najstaršie alebo najmladšie, najvyššie alebo najnižšie.

• Nestrašte a nestresujte svoje dieťa tým, že „ide na testy“. Nedovedte na testy choré dieťa so soplíkom po bradu a lesklými očami. Choré a vystresované dieťa nepodá dobrý výkon. Ak už ho na testy prihlásite, privedte ho zdravé a hovorte radšej o zaujímavých hrách, ktoré bude robiť, o obrázkoch, ktoré uvidí, o tom, že sa možno niečo zaujímavé dozvie, že možno niečo pekné nakreslí.

A na dôvažok: žiadna naša legislatíva neprikazuje rodičovi dať svoje dieťa povinne na testy predtým, ako pôjde do školy (to iba vtedy, ak chce ísť do školy skôr, ako dosiahne 6 rokov, prípadne ak rodič či pani učiteľka v MŠ cítia, že dieťa potrebuje ešte rok počkať, kým školsky dozrie). Testy sa robia len ako pomoc na zorientovanie sa v tom, v čom by sa dieťa ešte mohlo a malo rozvíjať viac – tak, aby školu potom zvládlo čo najbezbolestnejšie

a hlavne s radosťou. Nie so strachom, nie so stresom, nie s tlačением do písania domácich úloh, nie s plačom, nie s bolením bruška, keď má ísť ráno do školy alebo keď vie, že bude písomka. Dôvodom na to, aby išlo do školy, nie je predsa to, že na Vianoce už dostalo školskú tašku, alebo že je veľmi vysoké. Prosíme, počúvajte, čo vám hovoria psychológovia aj pani učiteľky v škôlke. Nemyslia to s vaším dieťaťom zle, práve naopak – záleží im na jeho radostnom detstve a dobrom štarte v škole.

Ak potrebujete našu pomoc, sme tu pre vás.

Za tím poradenských pracovníkov ABC poradní

PaedDr. Tatiana GANDELOVÁ
riaditeľka, špeciálna pedagogička

SÚKROMNÉ CENTRÁ
PORADENSTVA A PREVENIE

Námestovo
Hviezdoslavovo nám.213,
OC Klinec, č.dv.612
0948 878 873

Trstená
Ul. Železničiarov 266/8
0948 878 874
0948 878 875

E-mail:
riaditelstvo@euporadna.sk
www.euporadna.sk,
www.naspoklad.sk

MŠ KOMENSKÉHO

Vo svete rozprávok

„Február je veselý
šašo v pestrej košeli.
Vyčaruje karneval,
z Petrika je zrazu kráľ“

Toto je len krátky úryvok textu básne, ktorú sa deti naučili o karnevale. Pestrofarebné masky ani tento rok nechýbali v Materskej škole na Komenského ulici v Námestove. Smiech, radosť a tanec sa ozýval celou materskou školou, chvíľami sme mali pocit, že sme

v rozprávkovom svete pirátov a princozien. K tomu dobré občerstvenie od pani kuchárky v podobe dobrého koláčika, či dobroty od rodičov. Na fašiangovom

karnevale bolo veselo a fajn. Vysmiatí, vytancovaní, unavení, ale nič to... O rok sa opäť tešíme znova, že sa

aspoň na chvíľu preniesieme do sveta rozprávok, tanca a zábavy!

MŠ Komenského

ŠPORT

Seniori po piaty raz po Námestovskej

Mestská organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Námestove usporiadala 2. februára 2023 už 5. ročník lyžiarskych bežeckých pretekov Námestovská biela stopa, doplnených súťažou v severskej chôdzi (chôdza s paličkami).

Celkovo sa zapojilo 61 osôb, z toho 46 súťažiacich zo 7 základných organizácií JDS. Trasa pre severskú

chôdzu mala dĺžku cca 4 500 m a súťažiaci ju absolvovali 1-krát. Okruh behu na lyžiach s dĺžkou cca 2 500 m absolvovali muži 2-krát a ženy raz.

V severskej chôdzi žien boli tri vekové kategórie, 62-70 rokov, 71-75 rokov a 76 a viac rokov. V prvej kategórii žien zvíťazila Ľudmila Žofajová z Oravskej Jasenice, z MsO Námestovo sa najlepšie umiestnila Mária Kadlubová na 6. mieste. V staršej

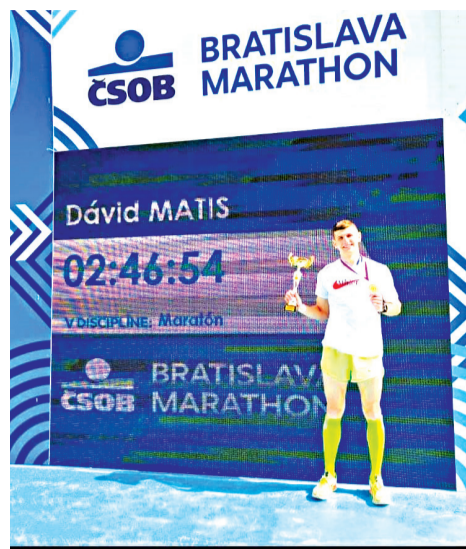
ATLETIKA NÁMESTOVO

Štadióny sú pre divákov. My bežci máme prírodu a tá je oveľa lepšia

Týmto citátom by sme chceli upriamiť pozornosť širokej verejnosti, ktorá má rada šport, najmä atletiku. Sme Športový klub polície Námestovo, ktorý sa venuje športovej činnosti už od roku 1990. Venujeme sa hlavne bežeckému lyžovaniu, kde

kol za obchodným domom Tempo v Námestove bežecký okruh, ktorý sme spoločnými silami upravili, aby slúžil širokej verejnosti, či už na prechádzky a športovému rybolovu v lete, alebo v zime pre bežecké lyžovanie. V našom športovom

Dávid Matis, ktorý tu aj žije. Jeho športovou vášňou je atletika, ktorej sa ako bežec aktívne venuje. Je trénerom atletiky a v spolupráci s niektorými členmi nášho klubu si všimli, že atletika v Námestove chýba. Atletika je základom každého športu, a preto sme sa rozhodli vytvoriť atletický oddiel pod názvom „Atletika Námestovo“, ktorý by sa venoval hlavne deťom. Atletika Námestovo pod dohľadom vyškolených trénerov bude posilňovať spojenie detí a atletiky a učiť ich tak univerzálnym pohybovým zručnostiam, čo pomôže aj ostatným klubom pri výbere talentov a taktiež samotnému športovcovi pri výbere vhodného

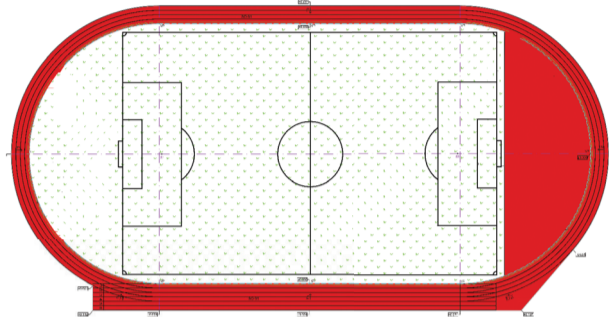

vybudovaný atletický ovál, jeho podklad je však na vykonávanie atletických disciplín nevyhovujúci. Kde je však vôľa, tam je aj cesta, preto v jar-ných mesiacoch roka 2023 začneme ukázkovým tréningom atletiky, na ktorý sa budú môcť prísť pozrieť rodičia s deťmi. Po tomto úvodnom tréningu budú môcť rodičia svoje deti na atletiku prihlásiť a vyškolení tréneri sa im budú venovať v ich napredovaní. Ak

lepšom stave a hodné 21. storočia. Naše vízie spočívajú vo vybudovaní veľkého atletického oddielu, ktorý bude zameraný na deti, celkový rozvoj a zlepšenie atletiky v Námestove.

Športový klub polície v Námestove, jeho atletický oddiel v spolupráci s jeho členmi by chcel aj preto prispieť k zrodeniu atletickej komunity, kde si každý, či už dieťa alebo dospelý, prostredníctvom atletiky zlepší životný štýl, získa nové priateľstvá, zvýši bežeckú výkonnosť, aby splnil svoj stanovený cieľ. Na spoločných tréningoch si, samozrejme, každý nájde svoje miesto, či už ako začiatocník alebo pokročilý.

Všetky informácie o tréningoch a aj iné informácie budú priebežne zverejnené na webovej stránke ŠKP Námestovo www.skpnamestovo.sk a viac informácií môžete získať priamo u Dávida Matisa, ktorý bude vedúcim atletického oddielu ŠKP Námestovo, prostredníctvom emailu: davidmatis159@gmail.com. **Jozef JANÍK**

Navrhované riešenie modernizácie atletického ihriska v areáli MŠK Námestovo.

ste si mohli všimnúť, že za podpory mesta, rôznych organizácií a športového klubu polície Námestovo vznikne

klube pôsobí viacero odborníkov v oblasti športu a trénerstva, kde jedným z nich je aj rodák z Námestova

športu vzhľadom na fyzické a kondičné schopnosti. Samozrejme, sme otvorení všetkým vekovým kategóriám, ktoré sa budú chcieť atletike v Námestove venovať. Otvorení sme aj širokej verejnosti, ktorá by chcela atletike v Námestove pomôcť. V Námestove sú však nevyhovujúce podmienky na vykonávanie atletických disciplín, ale treba robiť s tým, čo máme. V priestoroch MŠK Námestovo je

však chceme budovať kvalitné atletické zázemie, musíme začať zlepšovať podmienky aj v rámci ihrísk, preto vítame a podporujeme aj snahu mesta Námestovo o vybudovanie tartanovej dráhy a športovísk pre rôzne atletické disciplíny, ktoré si okresné mesto Námestovo a jeho obyvatelia zaslúžia. Myslíme si, že by sme to všetko mali dobehnúť a dostať sa medzi ostatné moderné mestá, ktoré majú športoviská v oveľa

Bežkárov navigovali horiace fakle

Tohtoročná mimoriadne štedrá snehová nádielka potešila milovníkov zimných športov, no prevažne bežkárov. Bežkovanie je jeden z finančne menej náročných športov, pre mladých a seniorov, ktorý sa z roka na rok teší väčšej popularite, o čom svedčí aj veľký počet rôznych prechodov, ktoré organizuje skoro každá obec na severe Slovenska. Akonáhle pani zima pokryje polia súvislou vrstvou snehu, bežkárske stopy rastú ako huby po daždi. V našom meste aj tento rok vznikli tradičné dve trate. O jeden bežecký okruh oproti autobusovému nástupištiu sa postaral Jozef Janík, mimochodom milovník tohto športu a druhú, podstatne väčšiu, vybudoval Eduard Dunčič, dlhoročný podporovateľ viacerých mestských športových aktivít.

a ukázalo sa to ako výborná investícia. Zvýšila sa kvalita našich bežkárskech tratí a tým pritiahla oveľa viac nadšencov tohto športu aj k nám do Námestova.

S nápadom zorganizovať večerné bežkovanie v Námestove prišiel poslanec Andrej Stašiniak, ktorého inšpirovalo susedné okresné mesto Tvrdošín. „Na zorganizovanie 1. ročníka večerného bežkovania v Námestove sme mali v podstate iba štyri dni, keďže

meteorológovia predpovedali na sobotu oteplenie a dážď, no ani to nás neodradilo“, poznamenal A. Stašiniak.

Eduard Dunčič pripravil v lokalite Vojenské, 2,4-kilometrový okruh s tromi stopami pre klasický štýl a jednu pre takzvané korčuľovanie. Skvelú atmosféru dodávali horiace fakle, ktoré boli akýmiisi záchytnými bodmi pre samotných bežkárov. Prvý ročník prišiel otvoriť primátor mesta Ján Kadera, ktorý inklinuje k športu. Nešlo o preteky, ani o meranie časov, organizátorom išlo hlavne o stretnutie ľudí pri športovej aktivite. Večerného bežkovania sa zúčastnilo približne 80 bežkárov a každý z nich si sám podľa svojich síl určoval počet kôl, ktoré odbehol. Po športovej aktivite bolo pripravené občerstvenie v podobe kapustnice, čaju a punčú.

Do organizácie tohto podujatia sa zapojilo mesto Námestovo, MŠK Námestovo, TJ Orava, Ranč u Edyho, DJ Miki a mnoho dobrých ľudí z Námestova, ktorí veria, že Večerné bežkovanie v Námestove sa stane akousi neoddeliteľnou súčasťou športových aktivít v našom meste. (as)

Valentínske otužovanie na dvakrát

V nedeľu 12. februára stihli Orava otužilci dve skvelé akcie so skvelými ľuďmi. Doobeda sa otužili v rieke Oravica v Trstenej, poobede sa presunuli na otužilecké miesto v Oravskej Polhore.

Fantastická atmosféra na oboch podujatiach – v Trstenej aj v Oravskej Polhore prilákala viac ako 100 ľudí. Valentínske akcie výborne pripravili a zorganizovali Orava otužilci z Trstenej a Tvrdošína a Polhorské

ľadové medvede, za čo im patrí poďakovanie.

Opäť sa raz ukázal tímový duch na obidvoch akciách, kde sa stretla partia úžasných ľudí a tak spolu podporili priateľstvo aj zdravie. **Orava otužilci**

ŠPORT

bielej stope

kategórii 71-75 r. bola prvá Mária Brontvajová z Oravskej Jasenice a tretie miesto získala Ružena Pavlákova. Pre nízky počet súťažiacich sa napokon najstaršia kategória 76 + nehodnotila. U mužov boli kategórie spojené, pričom v severskej chôdzi zvíťazil Jiří Malinka zo ZO Zákamené pred Václavom Nečasom z MsO Námestovo.

Najlepší a ocenení športovci získali diplom a sladkú odmenu, ako náhradu za poctivo spálené kategórie. Odmenu si

jednoznačne zaslúžili aj najstarší súťažiaci – u žien Jana Grižáková (77 r.) zo ZO Sihelné a u mužov Anton Kudjak (76 r.) z MsO Námestovo. Po výkone bolo veľmi cenené aj pohostenie, ktoré poskytol Ranč u Edyho – osobitné poďakovanie za sponzorstvo, pohostenie a priestory patrí E. Dunčičovi. Výborné bolo tiež banketové pečivo, ktoré poskytla pekáreň Plutinský, či zábava pri hudbe, ktorú zabezpečili súťažiaci zo ZO Rabča. **Václav NEČAS**

Raketový štart 14-ročnej Mariany Sumegovej do ženskej hokejovej reprezentácie

Detská túžba po športe, ale i zdravý pohľad na realitu, ktorý nám (možno) pootvorí oči

Z Kanady doletela do Budapešti, tešiaca sa konečne po dvoch týždňoch na chvíľu s rodinou. Zazvonil telefón – a všetko bolo zrazu úplne inak. O tom, ale aj ďalších cieľoch a zdravých názoroch si prečítajte v rozhovore s Námestovčankou, žiačkou ZŠ na Komenského ulici, Marianou Sumegovou.

• Určite nie je jednoduché dostať sa do ženskej hokejovej reprezentácie. Čo predchádzalo tomu, že si ňu všimni?

Tak ako za veľa vecami v živote stojí náhoda, tak sa to v podstate stalo aj v mojom prípade.

Minulý rok v októbri som bola dva týždne v Kanade, po prípravných zápasoch sme v Sherbrooku absolvovali turnaj proti kanadskému tímom, bolo to náročné z dôvodu, že sme sa veľa premiestňovali, no o to viac sme mohli spoznať hokejový svet. Prileteli sme do Budapešti, kde ma čakali rodičia

s pocitom konečne doma. Cestou domov zazvonil telefón s prosbou od trénerky hokejovej reprezentácie, ktorá sa chystala na turnaj štyroch krajín do Talianska s tým, že im ochorela brankárka a nemajú adekvátnu náhradu. Chvíľu som váhala, tešila som sa na rodinu, no namiesto Námestova sme cestovali do Pezinka, odkiaľ som spolu s dievčatami v ten večer odcestovala do Talianska. Celý čas som sa hnevala, na čo som sa na to dala, bolo mi smutno, únava, časový posun... Po dvoch dňoch to však zo mňa postupne opadlo a od-

chytala som tam úspešný turnaj, vďaka čomu si všimni, že aj na Orave sa vie, čo je hokej. Samozrejme, je to ako u každého športovca dlhodobý proces, ja mám 14 rokov, v podstate som sa do reprezentácie dostala v najskoršom možnom čase, za čo som vďačná.

• Okrem jedného zápasu si nastúpila vo všetkých zápasoch proti takým družstvám ako Švajčiarsko, Fínsko, Česko. Ktorý zápas hodnotíš ako tvoj najlepší?

Z môjho pohľadu to bol zápas proti Fínsku, ktorý sa nám nakoniec podarilo vyhrať a vďaka nemu sme sa po náročnom boji dostali do finále. Celý zápas som si veľmi užila, mala som veľa úspešných zákrokov, po zápase som dostala ocenenie za najlepšieho hráča tímu. Taktiež mi veľmi pomáhali spoluhráčky, čím to bolo pre mňa jednoduchšie.

• Aký to bol pocit získať striebro?

Tak pocit to bol naozaj nezabudnuteľný, keďže získať medailu na takomto podujatí je úžasné. Bohužiaľ, keď sa hrá o zlato, nemyslíte na striebro, takže prvý pocit po skončení bol aj sklamanie z toho, že sme zápas nedotiahli do víťazného konca. Chýbalo nám trochu šťastia, zápas sa zlomil od 50. minúty našimi vylúčeniami a tiež veľkým množstvom prečíslení, čiže to nedopadlo úplne podľa našich predstáv. Bojovali sme zo všetkých síl, veľmi sme chceli vyhrať, no s odstupom času si uvedomíte aj to, že získať striebornú medailu je pre náš ženský hokej obrovský úspech a pevne verím, že to taktó bude pokračovať aj naďalej.

• Kedy a kde si s hokejom začala a v ktorom klube teraz pôsobíš?

S hokejom som začala vďaka mladšiemu bratovi, keďže som ho pravidelne chodievala podporovať na jeho tréningy a zápasy.

Veľmi sa mi to zapáčilo a chcela som to skúsiť aj ja, vtedy ešte na fungujúcom Altise. Práve tam sa začal celý môj hokejový život. Čoraz viac ma to začalo baviť a to aj vďaka skvelému prístupu trénerov, začiatky boli naozaj krásne, všetci sme sa spoločne tešili z každého úspechu, boli sme výborná partia, či už na ľade ale aj mimo neho. Bohužiaľ, minulé leto sa to skončilo

vať. Momentálne pôsobím v MHK Dolný Kubín, kde hrávam za starších žiakov. Je to náročnejšie časovo sklbiť školu a hokej, hlavne pre cestovanie, ale zvládam to najmä vďaka podpore rodičov. Okrem klubu MHK Dolný Kubín mám striedavé štarty so ženským klubom ŽHK Líšky Poprad. Popravde, je to iné hrať s dievčatami ako s chlapcami, keďže

v hokeji, ale aj vo vzdelaní. Časom sa potom uvidí, kde budú moje kroky smerovať, ale mojím snom je dostať sa na univerzitu do Ameriky alebo Fínska a tam pokračovať v hokejovej kariére.

• Čo by si odkázala mladým športovcom z Námestova, ak by chceli byť rovnako úspešní?

Začala by som odkazom

a mne neostávalo nič iné, len nájsť nový klub, kde budem môcť v hokeji pokračovať.

chlapčenský hokej je fyzickejší a aj tie strely sú iné ako u dievčat.

• Akú úlohu vo výchove hokejistky zohrávajú rodičia?

Asi najdôležitejšiu, nie len vo výchove, tá prebieha aj na ľade, šport vás naučí disciplínu, dodržiavať pravidlá, tiež určitému zdravému režimu. Mňa doma podporuje celá rodina, je to pre mňa povzbudzujúce a tiež určitou motiváciou, rodičom vďačím za všetko.

• Aké ciele máš v najbližšom období?

V najbližšom období by som sa chcela dostať na strednú športovú školu v Poprade, kde funguje hokejová akadémia a taktiež ženský hokejový klub. Táto škola mi ponúka naďalej sa rozvíjať a zlepšovať nielen

tým starším – je smutné, že v dnešnej dobe pre peniaze dokážu dospelí obráť o možnosť športovať možno aj svoje deti, čo sa stalo v prípade Altisu. Mnohí by určite chceli hrať hokej, nie každý si môže dovoliť cestovať, a mám pocit, že väčšina je to ľahostajná. Na šport sa spomenie, len keď sa ukáže nejaký úspech. Vždy, keď idem okolo štadióna na Altise, je mi smutno, mohli tam vyrastať ďalšie generácie športovcov. Je jedno, či úspešných alebo nie, no mohli športovať. Snáď to dospelí konečne zmenia. Nepokladám sa ešte za úspešnú, čas ukáže, ako sa bude vyvíjať moja hokejová kariéra, no každému, kto športuje, prajem veľa síl, pevné zdravie a nech sa športom baví aj naďalej – určite to má zmysel.

Andrej STAŠINIAK

